

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД
Друштво за осигурување на живот
Скопје

**Финансиски извештаи за годината што
завршува на 31 декември 2023**

СОДРЖИНА	Страна
Финансиски извештаи	
Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)	3-5
Извештај за финансиската состојба (Биланс на состојба)	6-9
Извештај за промени во главнината	10-11
Извештај за паричните текови	12-13
Белешки кон финансиските извештаи	14-61

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО АКЦИОНЕРИТЕ И РАКОВОДСТВОТО НА Кроација Осигурување Живот АД Скопје

Извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Кроација Осигурување Живот АД Скопје (во понатамошниот текст “Друштвото”), кои се состојат од извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2023 година и извештај за сеопфатната добивка, извештај за промените во капиталот и извештај за паричните текови за годината што тогаш завршува и преглед на значајни сметководствени политики и останати објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето и интерна контрола за која раководството смета дека е неопходна за подготвување на финансиските извештаи кои не содржат материјално погрешно прикажување, без разлика дали тоа е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и стандардите за ревизија кои се во примена во Република Северна Македонија. Овие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата на начин кој ќе ни овозможи да добиеме разумно уверување дека финансиски извештаи не содржат материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува спроведување на постапки за собирање на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од значајно погрешно прикажување на финансиските извештаи, настанато како резултат на измама или грешка. При проценувањето на овие ризици ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото со цел дизајнирање на ревизорски постапки кои што се соодветни на околностите, но не и со цел на изразување на мислење за ефективноста на интерната контрола на Друштвото. Ревизијата исто така вклучува и оценка за соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Веруваме дека ревизорските докази кои ги имаме собрано се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

(продолжува)

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО АКЦИОНЕРИТЕ И РАКОВОДСТВОТО НА Кроација Осигурување Живот АД Скопје (продолжение)

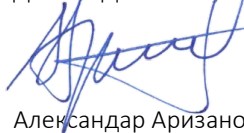
Мислење

Според наше мислење, финансиските извештаи ја прикажуваат реално и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Кроација Осигурување Живот АД Скопје на ден 31 декември 2023 година како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш завршува во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е одговорно за подготвување на годишен извештај и годишна сметка во согласност со Законот за трговски друштва и истите беа прифатени и одобрени од раководството на Друштвото и кои Друштвото е во обврска да ги поднесе до Централниот регистар на Република Северна Македонија. Наша одговорност е да издадеме мислење во врска со конзистентноста на годишниот извештај со годишната сметка и финансиските извештаи на Друштвото. Ние ги извршивме нашите постапки во согласност со Законот за ревизија и Меѓународниот стандард за ревизија 720 – Одговорности на ревизорот во врска со други информации во документи кои содржат ревидирани финансиски извештаи кој е во примена во Република Северна Македонија. Според наше мислење историските финансиски информации обелоденети во годишниот извештај се конзистентни со годишната сметка и приложените ревидирани финансиски извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2023 година.

Дилоит ДОО Скопје

Александар Аризанов
Овластен ревизор
Директор

Александар Аризанов
Овластен ревизор

Скопје, 05 април 2024 година

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА (БИЛАНС НА УСПЕХ)

Година што завршува на 31 декември 2023

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
A. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (201+210+223a+224+225)	200		938.993.229	893.087.195
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (202+203+204-205-206-207+208+209))	201	8	726.997.142	713.726.616
1. Бруто полисирана премија за осигурување	202	8.1	732.338.958	719.734.623
2. Бруто полисирана премија за соосигурување	203		-	-
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија	204		-	-
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување	205		-	-
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ ретроцесија	206		1.445.133	2.976.318
6. Промена во бруто резервата за преносна премија	207		2.475.413	3.276.628
7. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за соосигурување	208		-	-
8. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за реосигурување	209		(1.421.270)	244.939
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (211+212+216+217+218+219+223)	210	9	208.082.864	176.079.774
1. Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	211		-	-
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти (213+214+215)	212		-	-
2.1 Приходи од наемнини	213		-	-
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти	214		-	-
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти	215		-	-
3. Приходи од камати	216	9.1	147.377.199	134.652.543
4. Позитивни курсни разлики	217		15.747.008	17.390.213
5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)	218	18.3,19	44.261.151	23.677.286
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот - капитална добивка (220+221+222)	219		697.506	359.732
6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	220		-	-
6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	221		697.506	359.732
6.3 Останати финансиски вложувања	222		-	-
7. Останати приходи од вложувања	223		-	-
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	223a		-	-
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	224		-	-
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	225	10	3.913.223	3.280.805
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (227+235+245+248+251+261+271+274+275)	226		839.482.508	791.686.638
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (228-229-230-231+232-233-234)	227	11	359.387.345	303.515.259
1. Бруто исплатени штети	228		356.662.722	310.298.530
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	229		-	-
3. Бруто исплатени штети - дел за соосигурување	230		-	-
4. Бруто исплатени штети - дел за реосигурување/ретроцесија	231		-	-
5. Промени во бруто резервите за штети	232		2.724.623	(6.783.271)
6. Промени во бруто резервите за штети - дел за соосигурување	233		-	-
7. Промени во бруто резервите за штети - дел за реосигурување	234		-	-
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (236+239+242)	235	12	130.519.603	186.611.311
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување (237-238)	236		130.519.603	186.611.311
1.1 Промени во бруто математичката резерва	237		130.519.603	186.611.311

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

1.2 Промени во бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување	238		-	-
2. Промени во еквализационата резерва, нето од реосигурување (240-241)	239		-	-
2.1. Промени во бруто еквализационата резерва	240		-	-
2.2 Промени во бруто еквализационата резерва - дел за соосигурување/реосигурување	241		-	-
3. Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување (243-244)	242		-	-
3.1 Промени во останатите бруто технички резерви	243		-	-
3.2 Промени во останатите бруто технички резерви - дел за соосигурување и реосигурување	244		-	-
III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТИЧКАТА РЕЗЕРВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦИОНИОТ РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУРЕНИКОТ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (246-247)	245		68.015.385	31.024.267
1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	246		68.015.385	31.024.267
2. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот - дел за соосигурување и реосигурување	247		-	-
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (249+250)	248		-	-
1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	249		-	-
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	250		-	-
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (252+256)	251	13	243.326.135	195.052.572
1. Трошоци за стекнување (253+253а+254+255)	252		139.234.980	114.966.722
1.1 Провизија	253		84.497.160	71.051.661
1.2 Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	253а		54.359.654	43.523.812
1.3 Останати трошоци за стекнување	254		378.166	391.249
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	255		-	-
2. Административни трошоци (257+258+259+260)	256	13	104.091.155	80.085.850
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	257		3.607.751	3.393.663
2.2 Трошоци за вработените (258а+258б+258в+258г+258д)	258		28.653.496	23.524.480
2.2.1 Плати и надоместоци	258а		17.471.585	14.733.809
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	258б		1.718.408	1.422.881
2.2.3 Придонеси од задолжително социјално осигурување	258в		7.254.071	6.284.623
2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	258г		-	-
2.2.5 Останати трошоци за вработени	258д		2.209.432	1.083.167
2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	259		1.739.391	3.809.657
2.4 Останати административни трошоци (260а+260б+260в)	260		70.090.517	49.358.050
2.4.1 Трошоци за услуги	260а		52.482.268	40.849.971
2.4.2 Материјални трошоци	260б		2.638.732	2.862.761
2.4.3 Трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето	260в		14.969.517	5.645.318
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (262+263+264+265+266+270)	261	14	26.787.726	67.916.865
1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	262		-	-
2. Трошоци за камати	263		-	-
3. Негативни курсни разлики	264		15.949.888	22.977.767
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)	265	18.3,19	10.831.342	44.939.098
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба (267+268+269)	266		6.496	-
5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	267		-	-
5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	268		6.496	-
5.3 Останати финансиски вложувања	269		-	-
6. Останати трошоци од вложувања	270		-	-

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (272+273)	271		6.719.455	6.168.608
1. Трошоци за превентива	272		-	-
2. Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	273		6.719.455	6.168.608
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	274	20	4.561.126	1.368.505
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈКИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	275	15	165.733	29.251
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (200-226)	276		99.510.721	101.400.557
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (226-200)	277		-	-
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	278	16	11.008.576	11.787.129
XIII. ОДЛОЖЕН ДАНОК	279		-	-
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (276-278-279)	280		88.502.145	89.613.428
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (277-278-279)	281		-	-

Белешките на страните од 14 до 61 претставуваат составен дел на финансиските извештаи.

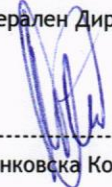
Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање на 29.02.2024 год. од страна на Генерален Директор на Кроациа Осигурување АД - Друштво за осигурување на живот Скопје и ќе бидат предмет на разгледување и одобрување од страна на Одборот на директори и од страна на акционерите на датум кој дополнително ќе биде определен.

Директор за финансии, сметководство и контролинг

Ангелина Барџиева

Генерален Директор

Маја Станковска Костова

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА (БИЛАНС НА СОСТОЈБА)
На 31 декември 2023 година

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
			АКТИВА	АКТИВА
А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	001	17	6.287.789	4.026.376
1. Гудвил	002		-	-
2. Останати нематеријални средства	003		6.287.789	4.026.376
Б. ВЛОЖУВАЊА (005+013+021+041)	004	18	4.114.339.864	3.964.610.397
I. ЗЕМЈИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (006+009)	005		-	-
1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста (007+008)	006		-	-
1.1 Земјиште	007		-	-
1.2 Градежни објекти	008		-	-
2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста (010+011+012)	009		-	-
2.1 Земјиште	010		-	-
2.2 Градежни објекти	011		-	-
2.3 Останати материјални средства	012		-	-
II. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА - ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ (014+015+016+017+018+019+020)	013	18	-	-
1. Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група - подружници	014		-	-
2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група - подружници и заеми на друштва во група - подружници	015		-	-
3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва	016		-	-
4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва	017		-	-
5. Останати финансиски вложувања во друштва во група - подружници	018		-	-
6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва	019		-	-
7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	020		-	-
III. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+025+030+035+040)	021	18	4.114.339.864	3.964.610.397
1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (023+024)	022	18.1	300.144.672	300.151.289
1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	023		-	-
1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	024		300.144.672	300.151.289
2. Финансиски вложувања расположливи за продажба (026+027+028+029)	025	18.2	3.059.080.038	2.924.272.012
2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	026		-	-
2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	027		3.059.080.038	2.924.272.012
2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	028		-	-
2.4 Акции и удели во инвестициски фондови	029		-	-
3. Финансиски вложувања за тргување (031+032+033+034)	030	18.3	86.522.483	73.140.412
3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	031		-	-

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	032		-	-
3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	033		-	-
3.4 Акции и удели во инвестициски фондови	034		86.522.483	73.140.412
4. Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	035	18.4	668.592.671	667.046.684
4.1 Дадени депозити	036		608.000.000	606.447.960
4.2 Заеми обезбедени со хипотека	037		-	-
4.3 останати заеми	038		60.592.671	60.598.724
4.4 Останати пласмани	039		-	-
5. Деривативни финансиски инструменти	040		-	-
IV. ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	041		-	-
V. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	042		-	1.421.270
1. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија	043		-	1.421.270
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва	044		-	-
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	045		-	-
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	046		-	-
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквализационата резерва	047		-	-
6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви	048		-	-
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде ризикот од вложувањето е на товар на осигуреникот	049		-	-
Г. ФИН. ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТ. РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	050	19	267.614.225	203.110.088
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА (052+053)	051		-	-
1. Одложени даночни средства	052		-	-
2. Тековни даночни средства	053		-	-
Ѓ. ПОБАРУВАЊА (055+059+063+067)	054		140.936.271	122.308.678
I. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (056+057+058)	055	20	53.294.565	44.767.530
1. Побарувања од осигуреници	056		53.294.565	44.767.530
2. Побарувања од посредници	057		-	-
3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	058		-	-
II. ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (060+061+062)	059		-	-
1. Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување	060		-	-
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување	061		-	-
3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	062		-	-
III. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (064+065+066)	063	21	87.641.706	77.541.148
1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	064		-	-
2. Побарувања по основ на финансиски вложувања	065		82.252.585	75.847.103
3. Останати побарувања	066		5.389.121	1.694.045
IV. ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ	067		-	-
E. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА (069+072+077)	068		33.170.066	21.430.772

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

I. МАТЕР. СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШ. НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ) (070+071)	069	17	11.363.193	4.094.102
1. Опрема	070		11.123.024	3.554.841
2. Останати материјални средства	071		240.169	539.261
II. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (073+074+075+076)	072	22	21.806.873	17.336.670
1. Парични средства во банка	073		16.613.500	11.465.125
2. Парични средства во благајна	074		12.296	2.916
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва	075		5.178.209	5.868.211
4. Останати парични средства и парични еквиваленти	076		2.868	418
III. ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР	077		-	-
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (079+080+081)	078	23	5.258.757	4.360.832
1. Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини	079		-	-
2. Одложени трошоци на стекнување	080		-	-
3. Останати пресметани приходи и одложени трошоци	081		5.258.757	4.360.832
З. НЕТЕК. С-ВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ	082		-	-
S. ВКУПНА АКТИВА (А+Б+В+Г+Д+Г+Е+Ж+З)	083		4.567.606.972	4.321.268.413
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	084		123.322	699.998
ПАСИВА			ПАСИВА	ПАСИВА
A. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (086+090+091+095+101-102+103-104)	085		719.117.257	687.358.612
I. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (087+088+089)	086	24	184.131.750	184.131.750
1. Запишан капитал од обични акции	087		184.131.750	184.131.750
2. Запишан капитал од приоритетни акции	088		-	-
3. Запишан а неплатен капитал	089		-	-
II. ПРЕМИИ ЗА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	090		-	-
III. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА (092+093+094)	091		-	-
1. Материјални средства	092		-	-
2. Финансиски вложувања	093		-	-
3. Останати ревалоризациони резерви	094		-	-
IV. РЕЗЕРВИ (096+097+098-099+100)	095	24	166.415.977	136.532.549
1. Законски резерви	096		176.181.947	146.298.519
2. Статутарни резерви	097		-	-
3. Резерви за сопствени акции	098		-	-
4. Откупени сопствени акции	099		9.765.970	9.765.970
5 Останати резерви	100		-	-
V. НЕРАСПРЕДЕЛЕНА НЕТО ДОБИВКА	101		280.067.385	277.080.885
VI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА	102		-	-
VII. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	103		88.502.145	89.613.428
VIII. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	104		-	-
Б. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	105		-	-
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (107+108+109+110+111+112)	106	25	3.497.488.502	3.361.768.863
I. Бруто резерви за преносни премии	107		17.690.329	15.214.916
II. Бруто математичка резерва	108	25.1	3.459.969.175	3.329.449.572
III. Бруто резерви за штети	109		19.828.998	17.104.375
IV. Бруто резерви за бонуси и попусти	110		-	-
V. Бруто еквализациона резерва	111		-	-
VI. Бруто останати технички резерви	112		-	-
Г. БРУТО ТЕХ. РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТ. РИЗИК	113	26	277.505.802	208.922.179
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ (115+116)	114		3.610.473	2.281.348
1. Резерви за вработени	115		3.610.473	2.281.348
2. Останати резерви	116		-	-
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ (118+119)	117	27	117.812	1.746.771
1. Одложени даночни обврски	118		-	-

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

2. Тековни даночни обврски	119		117.812	1.746.771
Е. ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУР. КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	120		-	-
Ж. ОБВРСКИ (122+126+130)	121		64.319.435	59.144.893
I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (123+124+125)	122		-	-
1. Обврски спрема осигуреници	123		-	-
2. Обврски спрема застапници и посредници	124		-	-
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	125		-	-
II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (127+128+129)	126		-	-
1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	127		-	-
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети	128		-	-
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување	129		-	-
III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (131+132+133)	130	28	64.319.435	59.144.893
1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	131		60.222.615	53.539.530
2. Обврски по основ на финансиски вложувања	132		-	-
3. Останати обврски	133		4.096.820	5.605.363
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	134		5.447.691	45.747
С. НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ ВО ВРСКА СО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	135		-	-
И. ВКУПНА ПАСИВА А+Б+В+Г+Д+Е+Ж+З+С	136		4.567.606.972	4.321.268.413
Ј. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	137		123.322	699.998

Белешките на страните од 14 до 61 претставуваат составен дел на финансиските извештаи.

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање на 29.02.2024 год. од страна на Генерален Директор на Кроациа Осигурување АД - Друштво за осигурување на живот Скопје и ќе бидат предмет на разгледување и одобрување од страна на Одборот на директори и од страна на акционерите на датум кој дополнително ќе биде определен.

Директор за финансии, сметководство и контролинг

Ангелина Барџиева

Генерален Директор

Маја Станковска Костова

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО КАПИТАЛОТ

Позиција	Број на позиција	Акционерски капитал	Премии на емитирани акции	Резерви					Откупени сопствени акции	Ревалоризацио на резерва	Нераспределена добивка (со знак +) или пренесена загуба (со знак -)	Добивка (со знак +) / загуба (со знак -) за тековната година	Вкупно капитал и резерви
				Законски резерви	Статутарни резерви	Резерви за сопствени акции	Останати резерви	Вкупно резерви					
		1	2	3	4	5	6	7=3+4+5+6	8	9	10	11	12=1+2+7-8+9+10+11
Состојба на 1 јануари претходната деловна година	I	184.131.750	-	121.095.344	-	-	-	121.095.344	9.765.970	-	218.273.477	84.010.583	597.745.184
Промена во сметководствените политики	I1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	I2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари претходната деловна година - исправено	II	184.131.750	-	121.095.344	-	-	-	121.095.344	9.765.970	-	218.273.477	84.010.583	597.745.184
Добивка или загуба за претходната деловна година	III	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	89.613.428	89.613.428
Добивка или загуба за претходната деловна година	III1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	89.613.428	89.613.428
Несопственички промени во капиталот	III2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	III2,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	III2,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	III2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати несопственички промени во капиталот	III2,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сопственички промени во капиталот	IV.	-	-	25.203.175	-	-	-	25.203.175	-	-	58.807.408	(84.010.583)	-
Вголемување, намалување на акционерскиот капитал	IV1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати уплати од страна на сопствениците	IV2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденда	IV3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците	IV4	-	-	25.203.175	-	-	-	25.203.175	-	-	58.807.408	(84.010.583)	-
Состојба на 31 декември претходната деловна година	V	184.131.750	-	146.298.519	-	-	-	146.298.519	9.765.970	-	277.080.885	89.613.428	687.358.612
Состојба на 1 јануари тековната деловна година	VI	184.131.750	-	146.298.519	-	-	-	146.298.519	9.765.970	-	277.080.885	89.613.428	687.358.612
Промена во сметководствените политики	VI1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	VI2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари тековната деловна година - исправено	VII	184.131.750	-	146.298.519	-	-	-	146.298.519	9.765.970	-	277.080.885	89.613.428	687.358.612

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

Добивка или загуба за тековната деловна година	VIII	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	88.502.145	88.502.145
Добивка или загуба за тековната деловна година	VIII1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	88.502.145	88.502.145
Несопственички промени во капиталот	VIII2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	VIII2,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	VIII2,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	VIII2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати несопственички промени во капиталот	VIII2,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сопственички промени во капиталот	IX	-	-	29.883.428	-	-	-	29.883.428	-	2.986.500	(89.613.428)	(56.743.500)	
Зголемување/намалување на акционерскиот капитал	IX1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати уплати од страна на сопствениците	IX2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденда	IX3	-	-	-	-	-	-	-	-	(56.743.500)	-	(56.743.500)	
Останата распределба на сопствениците	IX4	-	-	29.883.428	-	-	-	29.883.428	-	59.730.000	(89.613.428)	-	
Состојба на 31 декември тековната деловна година	X	184.131.750	-	176.181.947	-	-	-	176.181.947	9.765.970	-	280.067.385	88.502.145	719.117.257

Белешките на страните од 14 до 61 претставуваат составен дел на финансиските извештаи.

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање на 29.02.2024 год. од страна на Генерален Директор на Кроацيا Осигурување АД - Друштво за осигурување на живот Скопје и ќе бидат предмет на разгледување и одобрување од страна на Одборот на директори и од страна на акционерите на датум кој дополнително ќе биде определен.

Директор за финансии, сметководство и контролинг

 Ангелина Барџиева

Генерален Директор

 Маја Станковска Костова

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ

ПОЗИЦИЈА	Број на позиција	Износ	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4
А. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ	а		
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (301+302+303+304+305)	300	731.909.611	729.102.169
1. Премија за осигурување и соосигурување и примени аванси	301	727.064.150	722.014.770
2. Премија за реосигурување и ретроцесија	302	-	-
3. Приливи од учество во надомест на штети	303	-	1.051.872
4. Примени камати од работи на осигурување	304	-	-
5. Останати приливи од деловни активности	305	4.845.461	6.035.527
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (307+308+309+310+311+312+313+314)	306	620.236.030	520.413.237
1. Исплатени штети, договорени суми на осигурување, учество во надомест на штети од соосигурување и дадени аванси	307	349.960.182	304.956.237
2. Исплатени штети и учество во надомест на штети од реосигурување и ретроцесија	308	-	-
3. Премија за соосигурување, реосигурување и ретроцесија	309	4.123.963	86.047
4. Надоместоци и други лични расходи	310	84.052.600	68.053.383
5. Останати трошоци за спроведување на осигурување	311	82.626.530	76.979.163
6. Платени камати	312	-	-
7. Данок на добивка и останати јавни давачки	313	20.011.160	17.884.137
8. Останати одливи од редовни активности	314	79.461.595	52.454.270
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (300-306)	315	111.673.581	208.688.932
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (306-300)	316	-	-
Б. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ВЛОЖУВАЊА	б	-	-
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (318+319+320+321+322+323+324+325)	317	647.409.546	532.854.077
1. Приливи по основ на нематеријални средства	318	-	-
2. Приливи по основ на материјални средства	319	1.248.365	-
3. Приливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	320	-	-
4. Приливи по основ на вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	321	-	35.782.926
5. Приливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	322	-	-
6. Приливи по основ на останати финансиски пласмани	323	505.190.588	363.981.656
7. Приливи од дивиденди и останати учества во добивка	324	-	-
8. Приливи од камати	325	140.970.593	133.089.495
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (327+328+329+330+331+332+333+334)	326	754.612.924	770.584.778
1. Одливи по основ на нематеријални средства	327	4.563.495	1.582.484

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

2. Одливи по основ на материјални средства	328	9.250.511	2.712.732
3. Одливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	329	-	-
4. Одливи по основ на вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	330	-	-
5. Одливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	331	-	-
6. Одливи по основ на останати финансиски пласмани	332	686.892.593	766.289.562
7. Одливи од дивиденди и останати учества во добивка	333	53.906.325	-
8. Одливи од камати	334	-	-
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (317-326)	335	-	-
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (326-317)	336	107.203.378	237.730.701
V. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ	В	-	-
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (338+339+340)	337	-	-
1. Приливи по основ на зголемување на акционерскиот капитал	338	-	-
2. Приливи по основ на примени краткорочни и долгорочни кредити и заеми	339	-	-
3. Приливи по основ на останати долгорочни и краткорочни обврски	340	-	-
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (342+343+344)	341	-	-
1. Одливи по основ на отплата на краткорочни и долгорочни кредити и заеми и останати обврски	342	-	-
2. Одливи по основ на откуп на сопствени акции	343	-	-
3. Одливи по основ на исплата на дивиденда	344	-	-
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (337-341)	345	-	-
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (341-337)	346	-	-
Г. ВКУПНО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (300+317+337)	347	1.379.319.157	1.261.956.246
Д. ВКУПНО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (306+326+341)	348	1.374.848.954	1.290.998.015
Г. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (347-348)	349	4.470.203	-
Е. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (348-347)	350	-	29.041.769
Ж. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТОКОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД	351	17.336.670	46.378.439,00
З. ЕФЕКТ ОД ПРОМЕНА НА КУРСОТ НА СТРАНСКИ ВАЛУТИ ВРЗ ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	352	-	-
С. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД (349-350+351+352))	353	21.806.873	17.336.670

Белешките на страните од 14 до 61 претставуваат составен дел на финансиските извештаи.

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање на 29.02.2024 год.од страна на Генерален Директор на Кроациа Осигурување АД - Друштво за осигурување на живот Скопје и ќе бидат предмет на разгледување и одобрување од страна на Одборот на директори и од страна на акционерите на датум кој дополнително ќе биде определен.

Директор за финансии, сметководство и контролинг

Ангелина Барџиева

Генерален Директор

Маја Станковска Костова

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

1. ОСНОВНИ ИНФОРМАЦИИ

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД - Друштво за осигурување на живот, Скопје (во понатамошниот текст Друштвото) има добиено Решение за издавање на дозвола за вршење на работи на осигурување во рамките на следните класи на осигурување:

- Класа 19 - Осигурување живот- дозвола согласно со решение бр. 18-3209/6 од 10.08.2004 година
- Класа 1 - Осигурување од последица на несреќен случај во случај на смрт или нарушување на здравјето поради несреќен случај - дозвола согласно со решение бр. 18-3209/6 од 10.08.2004 година.
- Класа 2 - Здравствено осигурување - дозвола согласно со решение број УП 07-1-177 од 29.04.2013
- Класа 21 - Осигурување живот поврзано со удели и инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик во врска со промената на вредноста на инвестициските купони или други хартии од вредност на инвестициски фондови - дозвола согласно со решение број УП 19-1-386 од 23.08.2016.

Како основач со 95% сопственост на капиталот се јавува Кроација Осигурување дд Загреб, ул. Ватрослава Јагича бр.33 Загреб, Хрватска. Останатите 5% се сопственички акции на КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД - Друштво за осигурување на живот, Скопје. Крајно матично друштво е Адрис Група дд Ровињ, Хрватска.

Основачкиот капитал на Друштвото изнесува 3.000.000 ЕУР, поделен на 30.000 обични акции со номинална вредност на една акција од 100 ЕУР.

Седиштето на Друштвото е регистрирано во Скопје, на ул. Костурски Херои бр.38, општина Центар, 1000 Скопје.

Вкупниот број на вработени со 31 декември 2023 година изнесува 84 вработени (2022: 87 вработени).

Членови на Одбор на Директори

Одборот на Директори на КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД - Друштво за осигурување на живот, во 2023 година работеше во состав:

- г. Ванчо Бален, Претседател на Одбор на Директори
- г. Иван Залар, Неизвршен член на Одборот на Директори
- г-ѓа Маја Станковска Костова, Извршен член на Одбор на Директори
- г. Огњен Блажевски, Неизвршен независен член на Одборот на Директори.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2.1. Основи за подготовка на финансиските извештаи

Овие финансиски извештаи се подготвени во сите материјални аспекти, во согласност со Закон за трговските друштва („Службен весник на Република Македонија“ бр. 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 38/14, 41/14, 138/14, 88/15, 192/15, 6/16, 30/16, 61/16, 64/18 и 120/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 290/20, 215/21 и 99/22), законските одредби од Законот за супервизија на осигурувањето („Службен весник на Република Македонија“ бр. 27/02, 98/02, 79/07, 88/08, 67/10, 44/11, 112/11, 188/13, 30/14, 43/14, 112/14, 153/15, 192/15, 23/16, 83/18, 198/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/19, 31/20 и 173/22) и Правилникот за водење сметководство (Службен весник на РМ бр. 159/2009, 164/2010 и 107/2011), каде што беа објавени Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), од МСФИ 1 до МСФИ 8, Меѓународните сметководствени стандарди (МСС) од МСС 1 до МСС 41, Толкувањата на Комисијата за толкување на меѓународно финансиско известување (КТМФИ) од КТМФИ 1 до КТМФИ 17 и Толкувањата на Постојниот комитет за толкување ПКТ од ПКТ 7 до ПКТ 32. МСФИ 9, МСФИ 10, МСФИ 11, МСФИ 12, МСФИ 13, МСФИ 15, МСФИ 16, МСФИ 17, КТМФИ 18, КТМФИ 19, КТМФИ 20, КТМФИ 21, КТМФИ 22 и КТМФИ 23 не се вклучени во Правилникот за водење сметководство и не се применуваат од страна на Друштвото.

Согласно Законот за супервизија на осигурувањето, („Службен весник на Република Македонија“ бр. 27/02, 98/02, 79/07, 88/08, 67/10, 44/11, 112/11, 188/13, 30/14, 43/14, 112/14, 153/15, 192/15, 23/16, 83/18, 198/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/19, 31/20 и 173/22), Агенцијата за супервизија на осигурување (АСО) има пропишано подзаконски акти и правилници од кои ги издвојуваме следниве:

- Правилник за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување (Сл. весник на РСМ 148/2010, 41/2011, 170/2019 и 303/2021)
- Правилник за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или реосигурување (Сл. весник на РМ 5/2011, 41/2011, 64/2011, 187/2013, 61/2016, 170/2019 и 118/2022);
- Правилник за формата и содржината на дополнителните финансиски извештаи на друштвата за осигурување (Сл. весник на РСМ 30/2012, 44/2012, 61/2016, 36/2019 и 118/2022)
- Правилник за формата и содржината на Извештајот за вреднување на ставките во Билансот на состојба (Сл. весник на РМ 67/2011)
- Правилник за методот за вреднување на сметководствените ставки и за изготвување на деловните биланси (Сл. весник на РМ 169/2010, 141/2013, 61/2016 и 107/2020)
- Правилник за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на Годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или реосигурување (Сл. Весник на РСМ 5/2011, 41/2011, 64/2011, 187/2013, 61/2016, 170/2019 и 118/2022)
- Правилник за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви (Сл. Весник на РМ 158/2010, 169/2010, 41/2011, 187/2013 и 318/2020)
- Правилник за пресметка на потребното ниво на маргина на солветност (Сл. весник на РМ 5/ 2011, 41/2011 и 61/2016)
- Правилник за видови и опис на ставки што ќе се земат предвид при пресметка на капиталот на Друштвото за осигурување или реосигурување (Сл. Весник на РСМ бр. 5/2011, 64/2011, 61/2016, 170/2019 и 96/2020)
- Правилник за методот за пресметка на коефициентот на пресметка на ликвидност и минималната ликвидност (Сл. весник на РМ 64/2011, 61/2016 и 118/2022)
- Правилник за видови и карактеристики на средствата кои ги покриваат техничките резерви и средствата кои ја покриваат математичката резерва како и детално пласирање и ограничување на тие вложувања и нивно ограничување (Сл. весник на РСМ 64/2011, 127/2014, 61/2016, 36/2019, 107/2020 и 118/2022)

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје

Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ (продолжува)

2.1. Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжува)

- Правилник за вложување на средствата на математичка резерва кои се посебно издвоени од друштвата за осигурување по основ на договори за осигурување на живот во врска со удели во инвестициски фондови, кога осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик, вренување, начин и рокови за известување (Сл. Весник на РСМ 122/2019)
- Правилник за детална содржина на потврдата за актуар (Сл. весник на РСМ 2014 и 170/2019)
- Правилник за статистичките осигурителни стандарди на друштвата за осигурување и /или реосигурување (Сл. весник на РМ 5/2011, 167/2011, 189/2013, 22/2016, 118/2022 и 130/2022).
- Правилник за минимални барања за прием, обработка, резервација и исплата на барање за надомест на штета и/или осигурен износ во функција на подобра заштита на правата на осигурениците (Сл.весник 224/2020 и 174/2023)
- Правилник за минималните стандарди на информациските системи на друштвата за осигурување, осигурително брокерски друштва и друштва за застапување во осигурување (Сл. весник 260/2020)
- Друштвото ги применува сите релевантни стандарди, измени и толкувања кои беа издадени во Службен весник, како што е презентирано погоре.

2.2. Основни сметководствени методи

Финансиските извештаи се составени врз основа на методот на набавна вредност, освен за вложувањата кои се чуваат до доспевање кои се признаени според методата на амортизирана набавна вредност и вложувањата расположливи за продажба и вложувањата за тргување кои се мерат според методот на објективна вредност, врз основа на претпоставката на принципот на континуитет.

2.3. Користење на проценки и расудувања

При подготвувањето на овие финансиски извештаи Друштвото применува одредени сметководствени проценки. Одредени ставки во финансиските извештаи кои не можат прецизно да се измерат се проценуваат. Процесот на проценување вклучува расудувања засновани на последните расположливи информации.

Проценки се употребуваат при проценување на корисниот век на употреба на средствата, објективната вредност на побарувањата односно нивната ненаплатливост, објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба и сл.

Во текот на периодите одредени проценки може да се ревидираат доколку се случат промени во врска со околностите на коишто била засновата проценката или како резултат на нови информации, поголемо искуство или последователни случувања.

Ефектите од промените во сметководствените проценки се вклучуваат во утврдувањето на нето добивката или загубата во периодот на промената и/или во идните периоди доколку промената влијае и на двете.

2.4. Функционална и известувачка валута

Финансиските извештаи се прикажани во македонски денари (“МКД” или “денари”), која е функционална валута на Друштвото.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ (продолжува)

2.5. Значајни сметководствени политики и проценки

Управување со ризици и претпоставка на континуитет

Друштвото редовно ги следи тековните и потенцијалните ризици и континуирано и одговорно управува со нив. Ризиците кои беа идентификувани на ниво на Кроација Групаацијата и Друштвото а беа под влијание на неповолните економски движења поради вооружените конфликти, инфлаторните и ценовните шокови. Волатилноста на добивките од вложувањата како последица на движењата на финансиските пазари, зголемен кредитен ризик како и зголемување на исправките на вредност на побарувањата од договорите за осигурување и зголемениот број на откупи на полиси за животно осигурување. Во текот на 2023 година, ризичниот профил на Друштвото не отстапува значајно во однос на претходните периоди земајќи ги предвид промените на финансискиот пазар и новите вложувања во портфолиото во текот на периодот. Друштвото не е изложено на каматен ризик затоа што сите вложувања се во инструменти со фиксна каматна стапка.

Ликвидноста и капиталната адекватност на Друштвото континуирано се следи и е оценета како соодветна. Како резултат на тоа, може да се заклучи дека примената на претпоставката на континуитет е исто така соодветна.

Обезвреднување и мерење на објективна вредност на финансиски средства

Нема значајни промени на финансискиот пазар во земјата во текот на 2023 година кои би предизвикале промени во мерењето на финансиските средства како и преоценка на соодветноста на објективната вредност и проценка на евентуално обезвреднување на вложувањата кои се класифицираат како расположливи за продажба. Што се однесува до побарувањата, нема значаен пораст на доспеани побарувања, а соодветноста на критериумите користени за оценка на обезвреднувањето на побарувањата беше направено во согласност со законската регулатива усвоена од страна на АСО. За подетални анализи види белешка 3.8.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје

Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Основните сметководствени политики и проценки користени при составувањето на овие финансиски извештаи се дадени подолу. Сметководствените политики се користат конзистентно во текот на разгледуваниот период.

3.1 Класификација на договорите за осигурување и реосигурување

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот), согласувајќи се да го обештети осигуреникот доколку определен неизвесен иден настан (осигурен настан) неповолно влијае на осигуреникот. Ризикот од осигурување се разликува од финансискиот ризик. Финансискиот ризик е ризик од можни идни промени на една или повеќе од следните променливи компоненти: каматни стапки, цените на хартиите од вредност, цените на добрата, курсевите на странските валути, индексот на цените или стапките, кредитниот рејтинг или кредитниот индекс или друга променлива компонента, која се обезбедува во случај на промена на нефинансиска променлива компонента која што не се однесува на договорната страна. Осигурителните договори можат да носат и финансиски ризик.

Ризикот од осигурување е значителен ако, и само ако, осигурениот настан може да предизвика Друштвото да плати значителни дополнителни користи. Доколку еден договор се класифицира како договор за осигурување тој останува класифициран како договор за осигурување се додека сите права и обврски од истиот не згаснат или истечат.

3.2 Договори за осигурување

(а) Признавање и мерење

Приходи

Приходите се мерат според објективната вредност на надоместокот кој што е примен или се побарува. Приходите се признаваат ако истовремено се зголемат средствата или се намалат обврските. Приходот се признава само кога е веројатно дека економските користи поврзани со трансакцијата ќе претставуваат прилив за Друштвото. Бруто полисирана премија за осигурување на живот, односно бруто полисираната премија за дополнителните осигурувања кон осигурувањето на живот ги опфаќа сите износи на премија за осигурување кои се доспеани (врз основа на одредбите од договорот за осигурување) во тековниот пресметковен период во однос на сите активни договори за осигурување. Бруто полисираната премија за осигурување на живот, односно бруто полисираната премија за дополнителните осигурувања кон осигурувањето на живот, вклучува: еднократно платена премија по договори за осигурување кои влегле во сила во текот на пресметковниот период или рата на премија која доспеала за наплата во текот на пресметковниот период во случај кога согласно договорот за осигурување е договорено повеќекратно плаќање на премијата.

Бруто полисирана премија

Бруто полисираните премии го рефлектираат работењето во текот на годината и не вклучуваат даноци или обврски по основ на премии.

Заработениот дел од премиите се признава како приход. Премиите се заработени од датумот на настанувањето на ризикот за времетраење на период на обештетување, врз основа на моделот на преземени ризици.

Резерва за преносна премија

Резервата за преносна премија се состои од делот од бруто полисирани премии од незгода и операции, кој се проценува дека ќе се заработи во следната година, пресметан за секој поодделен договор за осигурување, користејќи го дневниот про-рата метод и доколку е потребно, коригиран за да ја одрази промената во настанувањето на ризикот за периодот покриен со договорот.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје

Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.2 Договори за осигурување (продолжува)

Штети и исплати на осигуреници

Трошоците по основ на штети по договори за осигурување ги вклучуваат:

- трошоците за настанати, пријавени и исплатени штети;
- трошоците за настанати, пријавени, но неисплатени штети;
- трошоците за настанати, но непријавени штети.

Трошоците за настанати, пријавени, но неисплатени штети и трошоците за настанати, но непријавени штети, ја преставуваат разликата во соодветните резерви по основ на договори за осигурување.

Настанатите штети и исплати на осигуреници ги опфаќаат трошоците за подмирување на платени и неподмирени штети, како и исплати на осигуреници по основ на доживување кои што произлегуваат од настани кои се случиле во тековната финансиска година.

Настанатите штети и исплати на осигуреници исто така ги опфаќаат трошоците за подмирување на износите кои се исплатени по основ на откуп на полиси врз основа на таблица на откупни вредности.

Неподмирени штети ги опфаќаат резервите на Друштвото за проценетите конечни трошоци за подмирување на сите настанати, но неподмирени штети на денот на билансот на состојба без оглед дали штетите се пријавени или не. Неподмирени штети се проценуваат преку прегледување на поодделни штети и определување на посебна резерва за настанатите, но непријавени штети, ефектот на интерните и екстерните предвидливи настани, како што е промената на процедурите за разрешување на штетите, инфлацијата, судските трендови, промени во законската регулатива, како и минати искуства и трендови. Резервите за неподмирени штети не се дисконтираат. Корекциите на резервите за штети направени во претходните години се рефлектираат во финансиските извештаи за периодот во кој корекциите се направени и доколку се материјални, посебно се обелоденети. Применетите методи и направените проценки, се проверуваат редовно.

Резервациите за штети се формираат по начелата на актуарската струка со употреба на соодветни статистички методи.

Договори за осигурување на живот каде осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик

Вложувањата на средства кои се посебно издвоени од друштвата за осигурување по основ на договори за осигурување на живот каде осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик се признаваат како финансиски вложувања чувани за тргување. Овие финансиски вложувања се признаваат и се мерат согласно сметководствената политика објаснета во белешка 3.8 (г).

Уделите купени во корист на овие договори се вреднуваат на секој датум на известување користејќи ја вредноста на средствата на фондот на ниво на удел. Вреднувањето на уделот се пресметува и објавува јавно од страна на отворениот инвестициски фонд. Ова е стапката по која инвеститорот може да ја купи или продаде единицата на учество од издавачот. Друштвото претпоставува дека издавачот т.е. отворениот инвестициски фонд, како субјект подложен на посебна супервизија, користи потврдени единици за да ја утврди објективната вредност. Покрај тоа, инвестициските фондови се субјекти чии законски извештаи подлежат на задолжителна ревизија од страна на друштво за ревизија како и ризикот од вреднување е минимизиран преку независна проверка што ја извршува депозитарната банка на фондот.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје

Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.2 Договори за осигурување (продолжува)

(б) Трошоци за стекнување

Трошоците за стекнување се дефинираат како трошоци за стекнување на нови договори за осигурување и ги вклучуваат директните трошоци, како што се провизиите за стекнување и трошоците поврзани со обработка на понуди и издавање на полиси. Трошоците за стекнување се признаваат како трошок во моментот на настанување.

(в) Побарувања и обврски од осигурување

Износите кои се должат на, и побаруваат од страна на, осигурениците, агентите и други побарувања претставуваат финансиски инструменти и се вклучуваат во побарувања и обврски од осигурување, а не во резервите по договорите за осигурување.

(г) Средства за реосигурување

Друштвото цедира реосигурување при своето редовно работење заради намалување на потенцијалните нето загуби преку дисперзирање на ризиците. Средствата, обврските, приходите и расходите кои произлегуваат од договорите за реосигурување се презентираат одвоено од со нив поврзаните средства, обврски, приходи и расходи од договорите за осигурување, поради тоа што договорите за реосигурување не го ослободуваат Друштвото од неговите директни обврски кон осигурениците.

Само правата од договорите кои предизвикуваат значителен пренос на ризикот од осигурување се сметаат за средства од реосигурување. Правата од договорите со кои не се врши пренос на значителен дел на ризикот од осигурување се сметаат за финансиски инструменти.

Бруто полисирана премија предадена во реосигурување

Премиите за реосигурување се признаваат како трошок конзистентно со основата за признавање на премиите од со нив поврзаните договори за осигурување. За основниот осигурителен бизнис премиите од реосигурување се признаваат како расход во текот на периодот покриен со реосигурувањето, во согласност со очекуваното однесување на реосигурениот ризик.

3.3 Приходи од финансирање

Приходите од финансирање кои се пресметани до датумот на билансот на состојба, се искажуваат како приходи во годината на која се однесуваат, независно дали се наплатени. Тие се состојат од приходи од капитални добивки од продажба на хартии од вредност, приходи од камати и курсни разлики.

Каматите се признаваат на пресметковна основа според методот на ефективна каматна стапка.

Методата на ефективна каматна стапка е метода на мерење на финансиските средства според амортизирана набавна вредност и алокација на приходите од камата во периодот на очекуваното достасување на финансиските инструменти.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје

Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.4 Расходи од финансирање

Расходите од финансирање кои се пресметани до датумот на билансот на состојба, се искажуваат како расходи во годината на која се однесуваат, независно дали се платени. Тие се состојат од расходи од камати, провизии и курсни разлики.

Каматите се признаваат како расходи согласно на временскиот период за кои се однесуваат.

3.5 Расходи

Во политиката за признавање расходи, Друштвото се придржува до следните критериуми:

- расходите имаат за последица намалување на средствата или зголемување на обврските, што е возможно да се измери со сигурност;
- расходите имаат директна поврзаност со настанатите трошоци и посебните позиции на приходите;
- кога се очекува остварување на приходите во повеќе идни пресметковни периоди, тогаш признавањето на расходите се извршува со постапката на разумна алокација на пресметковни периоди;
- расходот веднаш се признава во пресметковниот период кога издатокот не остварува идни економски користи, а нема услови да се признае како позиција на активата во билансот;
- расходот веднаш се признава во пресметковниот период и тогаш кога настанала обврска, а нема услови да се признае како позиција на активата.

Сите трошоци и расходи кои се однесуваат на пресметковниот период мораат да бидат опфатени во финансиските извештаи.

3.6 Трансакции во странска валута

Трансакциите во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на трансакцијата. Сите монетарни средства и обврски искажани во странска валута се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на билансот на состојбата.

Позитивните и негативните курсни разлики што настанале со пресметка на побарувањата и обврските во странска валута во нивната денарска противвредност се искажани во билансот на успех како приходи, односно расходи од финансирање во годината на која се однесуваат. Важечките средни курсеви на странските валути на 31 декември 2023 и 2022, се следните:

	Во денари 2023	Во денари 2022
ЕУР	61,4950	61,4932
УСД	55,6516	57,6535

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје **Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31** **декември 2023**

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.6 Данок од добивка (тековен и одложен)

Даночниот расход на периодот се состои од тековен и одложен данок. Данокот се признава во добивката и загубата, освен до степен до кој се однесува на ставки признаени во останатата сеопфатна добивка или директно во капиталот. Во овој случај, данокот исто така се признава во останатата сеопфатна добивка или директно во капиталот, соодветно.

Тековен данок на добивка

Тековниот данок од добивка е очекувана даночна обврска од добивката пред оданочување за годината, применувајќи ја важечката даночна стапка од 10% (2022: 10%) на денот на Извештајот за финансиската состојба и корекции на даночната обврска која се однесува на претходни години.

Одложен данок на добивка

Одложениот данок на добивка се определува со примена на даночни стапки (и закони) кои се усвоени или значајно усвоени на денот на изготвување на Извештајот за финансиската состојба и кои се очекува да се применуваат кога поврзаните одложени даночни средства се реализирани или одложените даночни обврски се подмирени.

Одложените даночни средства се признаваат само до степен до кој е веројатно дека идните оданочиви добивки ќе бидат на располагање и ќе можат да се искористат за порамнување со времените разлики меѓу одложените даночни средства и обврски. Одложените даночни средства и обврски се нетираат само кога постои законско право за порамнување на тековните даночни средства наспроти тековните даночни обврски и кога одложените даночни средства и обврски се однесуваат на данокот на добивка наплатен од страна на истиот даночен орган, било да се од истото лице кое подлежи на оданочување или различни лица кои подлежат на оданочување, кои имаат намера да ги подмират износите на нетирана основа. Друштвото нема признаено одложени даночни средства и обврски на 31 декември 2023 и 2022 година, бидејќи не постојат временни разлики на овие датуми. Пресметката на ефективната даночна стапка е дадена во Белешката 16.

3.7 Парични средства

Паричните средства и парични еквиваленти се високо ликвидни средства. Паричните еквиваленти се дефинираат како краткорочни, високо ликвидни вложувања, кои можат брзо да се конвертираат во парични средства и кои се предмет на безначаен ризик во промената на нивната вредност.

Паричните средства се водат во Извештајот за финансиската состојба според номинална вредност. За целите на подготовка на извештајот за парични текови, паричните средства се состојат од готовина во благајни, парични средства на денарски и девизни сметки во банки и денарски депозити по видување и орочени депозити со оригинален рок на достасаност од три или помалку месеци од датумот на стекнување.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје

Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.8 Финансиски инструменти

Класификација

Друштвото ги класификува финансиските средства како: кредити и побарувања, средства коишто се чуваат до доспевање, средства расположливи за продажба и финансиски средства по објективната вредност низ билансот на успех. Друштвото ја одредува класификацијата на финансиските средства при почетното признавање.

Мерење при почетно признавање

Сите финансиски средства, освен оние коишто се мерат по објективната вредност низ билансот на успех, почетно се признаваат според нивната набавна цена, односно објективната вредност на дадените средства во моментот на нивното стекнување, вклучувајќи ги и трошоците за набавка.

а) Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се недеривативни финансиски средства, со фиксни или предвидливи плаќања и не се котирали на активните пазари. Тие произлегуваат од активностите каде што Друштвото обезбедува пари на должник без намера за тргување. Кредитите се признаваат кога паричните средства му се одобрени на должникот и се прикажани по амортизирана вредност со користење на принципот на ефективна каматна стапка.

б) Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање

Вложувањата кои се чуваат до доспевање се состојат од вложувања во краткорочни или долгорочни хартии од вредност (државни записи или обврзници) издадени од страна на државата кои Друштвото ги чува во своето портфолио до нивното доспевање заради остварување на приходи од камати.

Сите вложувања кои се чуваат до доспевање се признаваат според амортизирана набавна вредност користејќи ја методата на ефективна каматна стапка. Добивка или загуба се признава во билансот на успех кога финансиското средство се депризнава или е оштетено, како и преку процесот на амортизација.

Доколку Друштвото продаде или прекласификува значителен износ од средствата што се чуваат до достасување пред датумот на достасување, во тој случај класификацијата на целата категорија ќе се доведе во прашање и ќе се прекласификува како категорија расположливи за продажба.

в) Вложувања во хартии од вредност кои се расположливи за продажба

Вложувањата во хартиите од вредност расположливи за продажба се вложувања за кои Друштвото има намера да ги држи на неодредено време, но може да се продадат заради подобрување на ликвидноста, промени на каматни стапки, курс или цена на инструментот. Финансиските вложувања расположливи за продажба се мерат според нивната објективна вредност на датумот на вреднување и известување, која е нивната последна цена за вложувањата за кои што постои активен пазар. Финансиските средства коишто немаат котирана пазарна цена и чијашто објективна вредност не може веродостојно да се измери, се евидентираат по набавна вредност намалена за загубите поради обезвреднување. Согласно регулативата должничките хартии од вредност издадени од Република Северна Македонија кои не се котирали на Македонската берза за хартии од вредност, а можат да се стекнат од издавачот на примарен пазар или на пазари преку шалтер, се вреднуваат со примена на методот на ефективна каматна стапка. Сите останати вложувања расположливи за продажба се прикажуваат според нивната објективна вредност.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје

Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.8 Финансиски инструменти (продолжува)

Загуби заради обезвреднување се утврдуваат со поединечна проценка на финансиската состојба на издавачот на хартиите од вредност.

Приходот од камата се признава во билансот на успех со употреба на методот на ефективна камата. Приходот од дивиденда се признава кога на Друштвото ќе му биде утврдено правото на дивиденда. Добивките или загубите од курсни разлики на должничките инструменти расположливи за продажба се признаваат во билансот на успех.

Останатите промени во објективната вредност се евидентираат директно во капиталот се додека вложувањата не се продадат или обезвреднат, при што кумулативните добивки или загуби од капиталот се признаваат во билансот на успех.

г) Вложувања во хартии од вредност за тргување

Вложувањата во хартии од вредност за тргување се вложувања за кои Друштвото има намера да ги држи определено време и да ги продаде кога за тоа ќе се создадат поволни услови.

Финансиските вложувања за тргување се мерат според нивната објективна вредност на датумот на вреднување и известување.

Остварените добивки и загуби, како и неостварените добивки и загуби кои произлегуваат од промена на објективната вредност на финансиските средства кои се чуваат за тргување се вклучуваат во извештајот за сеопфатна добивка во периодот во кој настануваат.

Депризнавање

Друштвото ги депризнава финансиските средства кога ги губи правата од договорот за паричните текови од средството, или кога ги пренесува правата на паричните текови од средството со трансакција во која сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство се пренесени на друг.

Доколку на пренесените финансиски средства Друштвото оствари камата и истата ја задржи, каматата се признава како посебно средство или обврска.

Друштвото ги депризнава финансиските обврски кога обврските определени во договорите се подмирени, откажани или истечени.

Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот се прикажува во билансот на состојба само кога Друштвото има законско право да ги нетира признаените износи и има намера да ги порамни трансакциите на нето основа или да ги реализира плаќањата истовремено.

Приходите и расходите се нетираат и нето износот се прикажува во билансот на успех само доколку тоа е дозволено со стандардите, или за одредени добивки и загуби кои што произлегуваат од групи на слични трансакции, како што се активностите за тргување.

Исправка на финансиски средства

а) Исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања од осигурување

Исправката на вредноста на побарувањата по основ на премии и камати на премии се врши според проценката на наплатливост на овие побарувања од страна на менаџментот на Друштвото.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.8 Финансиски инструменти (продолжува)

Вредноста на побарувањата се намалува за исправката за сомнителни и спорни побарувања. Заклучно со 31.12.2023 година, Друштвото ја утврди исправката на вредност на побарувањата согласно утврдените категории на рочна структура на побарувањата и процентот на исправка на вредност за секоја категорија одделно наведени во следната табела:

Старост на побарувања (доспеани)	% на исправка од номиналниот износ
Доспеани до 30 дена	0%
Доспеани од 31 до 60 дена	10%
Доспеани од 61 до 120 дена	31%
Доспеани од 121 до 270 дена	51%
Доспеани од 271 до 365 дена	71%
Доспеани над 365 дена	100%

б) Исправка на вредност на финансиски средства расположливи за продажба

Загубите поради обезвреднување на финансиските средства расположливи за продажба се признаваат со рекласификација на загубите акумулирани во резервата за објективна вредност во капиталот. Кумулативната загуба која е рекласификувана од главнината во добивката или загубата е разликата помеѓу набавната вредност при стекнувањето нето од сите плаќања во однос на главницата и амортизацијата, и тековната објективна вредност, намалена за сите загуби поради обезвреднување претходно признаени во добивката или загубата. Промените во исправка на вредноста како резултат на временската вредност на парите се признаваат како компонента на приходи од камати.

Доколку во последователен период, загубата поради обезвреднување на расположливите-за-продажба должнички инструменти се намали, загубата се анулира низ билансот на успех. Сепак, секое последователно зголемување на објективната вредност на обезвреднети расположливи-за-продажба сопственички хартии од вредност се признава во капиталот.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје

Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.9 Опрема и останати материјални средства

(1) Почетно признавање и последователно мерење

Почетно, опремата се евидентира по нејзината набавна вредност. Набавната вредност ја чини фактурната вредност на набавените средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба. Последователно, опремата се води по нејзината набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и било какво оштетување на вредноста.

Трошоците за тековно и инвестиционо одржување се евидентираат на товар на расходите во моментот на нивното настанување. Издатоците кои се однесуваат на реконструкции и подобрувања, кои го менуваат капацитетот или корисниот век на употреба на опремата, се додаваат на набавната вредност на тие средства.

Позитивната, односно негативната разлика настаната при продажба на опрема и останатите материјални средства се признава како капитална добивка или загуба и се искажува во рамките на останатите приходи, односно расходи.

(2) Амортизација

Амортизацијата на опремата и останатите материјални средства претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба на средството. Опремата и останатите материјални средства се амортизираат поединечно, се до нивниот целосен отпис. Вложувањата во туѓи објекти се амортизираат според пократкиот период од корисниот век на употреба и договорот за наем. Употребените годишни стапки на амортизација односно предвидените корисни векови на употреба за 2023 година во однос на 2022 година се следните:

	2023	2022	2023	2022
Транспортни средства	25 %	25 %	4 години	4 години
Компјутерска опрема	25 %	25 %	4 години	4 години
Останата опрема	10 - 25 %	10 - 25 %	4 - 10 години	4 - 10 години
Канцелариски мебел	20%	20%	5 години	5 години
Вложувања во туѓи објекти	20%	20%	5 години	5 години

Проценетиот корисен век на опремата и применетиот метод на амортизација се прегледуваат на крајот на секоја година и притоа ефектите од евентуалните промени се имплементираат при идните пресметки на амортизацијата.

3.10 Нематеријални средства

Едно средство се признава за нематеријално кога е сигурно дека субјектот го поседува истото, може да го идентификува и кое нема физичка содржина.

Почетното мерење на едно нематеријално средство е според набавната вредност што ја сочинуваат трошоците за негово стекнување, а тоа се износот на исплатени парични средства или еквиваленти на парични средства во моментот на негово стекнување. Последователно, нематеријалните средства се признаваат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација.

Амортизацијата на нематеријалните средства претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба средството. Стапката на амортизација во 2023 година изнесува 25% годишно (2022: 25% годишно).

Проценетиот корисен век на нематеријалните средства и применетиот метод на амортизација се прегледуваат на крајот на секоја година и притоа ефектите од евентуалните промени се имплементираат при идните пресметки на амортизацијата.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.11 Оштетување на нефинансиски средства

Средствата кои имаат неограничен век на користење и не се амортизираат се предмет на годишна анализа за можноста за нивно оштетување. Заклучно со 31 декември 2023 и 2022 година, Друштвото нема средства кои имаат неограничен век на користење.

Средствата кои се амортизираат се предмет на анализа за можноста за нивно оштетување секогаш кога постојат услови кои укажуваат дека нивната сегашна сметководствена вредност е повисока од нивната надоместувачка вредност што покажува дека истите се оштетени. Загубата поради оштетување се евидентира за износот за кој сегашната вредност ја надминува надоместувачката вредност. Надоместувачка вредност претставува повисоката вредност од нето продажната вредност на средството намалена за трошоците за продажба и употребната вредност на средството.

3.12 Обврски спрема добавувачи

Обврските спрема добавувачи се финансиски обврски кои се искажуваат во висина на номиналните износи што произлегуваат од деловните трансакции.

Обврските спрема добавувачи се отпишуваат по истекот на рокот на застареност или со вонпроцесно порамнување, со товарење на останатите приходи.

3.13 Обврски по основ на договори за осигурување

Во рамките на обврските по основ на договорите за осигурување се вклучени следниве категории на обврски/резерви на Друштвото:

- Резерви за настанати, пријавени и неисплатени штети;
- Резерви за настанати, но непријавени штети;
- Резерви за повторно отворени штети;
- Резерви за трошоци за обработка на штети;
- Обврски по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети;
- Резерви за преносна премија;
- Математичка резерва;
- Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик.

а) Резерви за настанати, пријавени и неисплатени штети

Признавање

Настанатите, пријавени и неисплатени штети се признаваат во моментот кога од осигурената страна ќе се прими пријавата за штета. Признавањето на овие резерви не зависи од комплетноста на поднесената документација за пријава на штета.

Почетно мерење

Друштвото ги пресметува резервите за настанати, пријавени и неисплатени штети имајќи ги предвид сите фактори кои влијаат на очекуваните трошоци кои произлегуваат од преземените обврски. При тоа, Друштвото ги зема во предвид:

- Медицинските извештаи за повреди или болести;
- Судските одлуки, било да се конечни или не;
- Штетите за кои се водат судски постапки според очекуваниот исход;
- Останатите трошоци кои произлегуваат од обработка и исплата на штети.

Последователно мерење

Настанатите, пријавени и неисплатени штети до крајот на периодот на известување се утврдуваат преку разгледување на индивидуалните штети врз основа на резервација на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје

Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.13 Обврски по основ на договори за осигурување (продолжува)

На крајот на секој период на известување, Друштвото врши анализа на претпоставките кои се користени за почетно мерење на настанатите, пријавени и неисплатени штети. Доколку има промена во проценетата вредност на идните одливи кои ќе настанат како резултат на исплата на штетата, разликата се признава веднаш, и тоа низ добивката и загубата за периодот.

Значајни доцнења можат да настанат при објавувањето на одредени општи штети од осигурување, и поради тоа крајниот трошок за нив не може со сигурност да се утврди на крајот на периодот на известување. Сите разлики помеѓу пресметаните и последователно платените износи се прикажуваат во добивката или загубата во периодот на плаќање.

б) Резерви за настанати и непријавени штети

Мерење

Резервациите за настанатите, но непријавените штети се пресметуваат на секој период на известување и истите се пресметани со примена на Chain-Ledder методата.

Промените во користените актуарски методи за пресметка на штетите не претставуваат промена во основите за мерење.

в) Резерви за повторно отворени штети

Признавање

Резервите за повторно отворени штети се признаваат во моментот кога од осигурената страна ќе се прими пријавата за штета, или на крајот на периодот на известување за сите штети кои се повторно отворени до датумот кога финансиските извештаи биле авторизирани за издавање, а кои биле иницијално пријавени пред крајот на периодот на известување.

Класификација

Резервите за повторно отворени штети се прикажуваат во рамките на резервите за настанати, пријавени, но неисплатени штети.

Мерење

Резервите за повторно отворени штети се утврдуваат преку разгледување на индивидуалните штети врз основа на резервација на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата.

г) Резерви за трошоци за обработка на штети

Друштвото креира два вида на резерви на трошоци за обработка на штети:

- Директни трошоци;
- Индиректни трошоци.

Директните трошоци за обработка на штети се сите трошоци за кои што е познато дека ќе настанат во текот на решавање на настанатите пријавени, но неисплатени штети. Резервите за директни трошоци за обработка на штети се мерат по недисконтиран иден очекуван одлив на економски користи.

Индиректните трошоци за обработка на штети ги претставуваат трошоците кои ќе настанат во текот на решавање на настанатите, пријавени, но неисплатени штети.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје

Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.13 Обврски по основ на договори за осигурување (продолжува)

д) Обврски по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети

Признавање

Обврските по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети се признаваат во моментот кога со осигурената страна е постигнат договор за исплата на штета. Во тој момент обврските за штети се депривираат од резервите за настанати, пријавени, но неисплатени штети.

Мерење

Обврските по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети се мерат по објективната вредност на договорените износи кои што треба да бидат исплатени. Вообичаено тоа е еквивалент на паричните средства кои ќе бидат исплатени за измирување на обврската. Поради краткиот период од датумот на признавање до датумот на депривирање (исплата), Друштвото не врши дисконтирање на овие обврски.

ѓ) Резерви за преносна премија

Делот од запишаните премии, кој се однесува за последователниот период, се разграничува како преносна премија. Промената во резервирањата на преносната премија се евидентира во добивката или загубата за годината со цел да се признае приходот во период кој соодветствува на периодот на ризик. Пресметката на преносната премија се врши за секој поединечен договор.

е) Математичка резерва

Математичка резерва претставува разлика помеѓу сегашната вредност на проценетите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување и сегашна вредност на идните обврски на договорувачот на осигурувањето врз основа на тие договори. Математичката резерва е фонд во кој се собираат средствата од премиите од животни осигурувања на сите осигуреници.

Математичката резерва се пресметува со примена на нето проспективна метода, како разлика помеѓу сегашна вредност на идни обврски на осигурувачот и сегашна вредност на идни обврски на договорувачот на осигурувањето.

Математичката резерва се пресметува со користење на соодветни актуарски проценки, притоа земајќи ги во предвид сите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од поединечните договори за осигурување.

Математичката резерва се пресметува за секој договор за осигурување поединечно. Согласно пропишаната регулатива од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување, кај основните осигурувања на живот се користи намалување на математичката резерва за вистинските неамортизирани трошоци за стекнување (цилмеризација) при што стапката на цилмеризација не може да биде поголема од 3,5% од договорената сума на осигурување. Стапката на цилмеризација која се користи при пресметка на математичката резерва изнесува 3,5% (2022: 3,5%).

3.14 Тест на адекватност на обврските

Друштвото спроведува тест за адекватност на обврските (ЛАТ) минимум еднаш годишно. Главните анализи кои што се спроведуваат се анализи на коефициенти на штети и run-off анализи на резервите на квартално ниво. Доколку со ЛАТ анализата се идентификува

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

недостаток на резерви, износот се прикажува веднаш во извештајот за сеопфатна добивка.

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.14 Тест на адекватност на обврските (продолжува)

Тестот на адекватност на обврските (LAT) покажува достаточност на прокнижената математичка резерва на 31.12.2023.

Покрај основниот тест на адекватност на обврските (LAT) се тестира чувствителност на анализираното портфолио при што се земаат следните претпоставки: зголемена стапка на смртност, зголемена стапка на откуп, зголемени оперативни трошоци и намалување на стапката на принос и соодветно намалено дисконтирање.

3.15 Капитал

(1) Основна главнина

Основната главнина се признава во висина на номиналната вредност на издадените и уплатени акции.

(2) Резерви

Резервите на сигурност претставуваат неноминиран капитал кој се формира со распределба од остварената добивка. Зголемувањето на резервите на сигурност се врши со распределба на најмалку една третина од остварената добивка по годишната сметка, ако таа не се користи за покривање на загубата од претходните години.

Средствата на резервите на сигурност Друштвото ги користи за покривање на загуби од работењето и други ризици.

Друштвото за осигурување што формирало резерви на сигурност најмалку во висина на 50% од остварената просечна премија во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка, не е должно понатаму да издвојува од добивката во резервите на сигурност.

(3) Откупени сопствени акции

Акциите кои се издадени од Друштвото и кои ги поседува истото се третираат како сопствени (резервски) акции, се признаваат по нивната набавна вредност и се презентираат како намалување на капиталот на Друштвото.

Сопствениите акции се стекнуваат со нивно откупување на секундарниот пазар на хартии од вредност (берза) по тековни берзански цени со претходно донесени одлуки за нивно стекнување од страна на надлежните органи на управување на Друштвото. Стекнатите сопствени акции се признаваат по нивната набавна вредност во која што се вклучени и трансакционите трошоци (провизии) направени за нивното стекнување.

Сопствениите акции се отуѓуваат по пат на нивно повторно издавање (јавна или приватна понуда), како и со нетрговски преноси (залог и сл.) согласно одредбите на Законот за хартии од вредност. Разликата што се јавува при отуѓувањето на сопствениите акции помеѓу нивната набавна и продажна вредност се признава како премија на емитирани акции и се прикажува во рамките на вкупниот капитал на Друштвото.

3.16 Наеми

Наемите со кои се пренесуваат на Друштвото сите ризици и користи кои произлегуваат од сопственоста на изнајменото средство се признаваат како финансиски наеми, при што

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

средството се евидентира според неговата објективна вредност или доколку е таа пониска, сегашната вредност на минималните плаќања за наемот.

3 ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.16 Наеми (продолжува)

Наемите каде што значаен дел од ризиците и користите кои произлегуваат од сопственоста се задржани од наемодавателот, се класифицираат како оперативни наеми. Плаќањата за наем при оперативен наем се искажуваат во билансот на успех на рамномерна основа за времетраењето на наемот во евиденцијата на наемателите. Наемодавателите ги презентираат средствата кои се предмет на оперативен наем во билансот на состојба како средства за издавање или вложувања во недвижности. Друштвото користи деловни простории под оперативен наем за кои се плаќаат месечни наемнини.

3.17 Користи на вработените

Користи на вработените се сите форми на надоместок кој го дава Друштвото во размена за извршената услуга од страна на вработените.

(1) Краткорочни користи за вработените

Краткорочни користи за вработените се користи кои доспеваат за плаќање во рамките на дванаесет месеци по крајот на периодот во кој вработените ја извршиле услугата. Тука спаѓаат платите и придонесите за социјално осигурување, краткорочно платени отсуства, учества во добивките и други немонетарни користи. Сите краткорочни користи за вработените се признаваат како расход и обврска во висина на недисконтираниот износ на користите.

(2) Користи по престанок на вработувањето јубилејни награди и неискористен годишен одмор

Друштвото врши уплата на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на вработените во согласност со домашната законска регулатива и колективниот договор на соодветниот сектор. Друштвото нема никакви дополнителни обврски поврзани со плаќањето на овие придонеси. Друштвото е обврзано да им исплати на вработените кои заминуваат во пензија минимална отпремнина која одговара на две месечни просечни плати исплатени во државата во моментот на пензионирање, јубилејна награда во висина на основицата - за најмалку 10 години непрекината работа и обврска за неискористен годишен одмор според колективниот договор на соодветниот сектор. Друштвото има направено резервирање за ова право на вработените во износ од 2.720.512 денари со 31.12.2023 година (2022: 1.312.830 денари).

3.18 Резервации

Резервации (резерви за обврски) се признаваат кога Друштвото има сегашна обврска (правна или изведена) како резултат на минат настан, кога е веројатно дека ќе настанат идни одливи на средства по тој основ и кога е можно да се процени износот на обврската. Кога се очекува надоместување на дел од ваква обврска во иднина, пример преку договори за осигурување, надоместувањето се признава како посебно средство но само кога е извесно дека ќе биде примено истото. Расходот за било која резервација се признава во билансот на успех намалено за износот на надоместувањето. Ако ефектот од временската вредност на парите е значаен, резервациите се дисконтираат на нивната сегашна вредност со примена на стапки пред оданочување кои ги одразуваат тековните пазарни проценки.

3.19 Неизвесности

Неизвесна обврска е можна обврска која произлегува од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни обврски не се признаваат во финансиските извештаи, туку само се обелоденуваат. Неизвесни средства се можни средства кои произлегуваат од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни средства се признаваат само кога е веројатен приливот на економски користи.

3 ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.20 Споредбени податоци

Со цел да се обезбеди конзистентност со презентацијата на финансиските податоци за тековниот период, некои ставки може да се рекласификуваат за претходниот споредбен период. Направените промени не се значајни и се со цел подобрување на споредбеноста, освен оние кои се опишани детално во белешките, доколку истите ги има.

4. КЛУЧНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ РАСУДУВАЊА ВО ПРИМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ НА ДРУШТВОТО

Друштвото прави проценки и претпоставки кои влијаат на износите на средствата и обврските во наредната финансиска година. Проценките и со нив поврзаните претпоставки постојано се предмет на преоценување и се темелат на минато искуство и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идните настани за кои се верува дека се извесни во соодветните околности.

4.1 Клучни извори на несигурност во проценките

Подолу се презентирани проценките и претпоставките во врска со обврските по основ на осигурување.

Резерви по договори за осигурување

Претпоставките кои влијаат на прикажаните износи на средства и обврски од осигурување се користат за да се утврди резервата по договори за осигурување, која е доволна за да се покријат обврските кои можат да произлезат од договорите за осигурување, доколку тие можат да се предвидат. Како и да е, земајќи ја во предвид неизвесноста при утврдувањето на резервацијата на неподмирени штети, возможно е дека крајниот резултат ќе се разликува од оригинално утврдената обврска.

Општи договори за осигурување-Технички/Математички резерви од договори за животно осигурување

На датумот на извештајот за финансиската состојба се одредуваат резерви за очекуваните конечни трошоци за подмирување на сите штети кои настанале се до тој датум, без оглед дали се пријавени или не, вклучувајќи ги и трошоците за разрешување на штетите, намалени за износите кои се веќе исплатени. Резервите за штети не се дисконтираат за временската вредност на парите.

Изворите на податоци употребени како влезни информации за градење на претпоставките се типични и интерни за Друштвото, притоа применувајќи детални анализи кои се прават најмалку еднаш годишно.

Претпоставките се проверуваат со цел да се утврди дали се конзистентни со информациите од пазарот или други објавени информации.

Друштвото обрнува посебно внимание на тековните трендови.

Проценката на настанатите, но сеуште непријавени штети (ИБНР) генерално е предмет на повисок степен на несигурност во однос на проценките на пријавените штети, за кои што Друштвото располага со повеќе информации. ИБНР штетите многу често може да станат видливи за Друштвото дури по неколку години по случувањето на настанот кој ја предизвикал таа штета.

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

4. КЛУЧНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ РАСУДУВАЊА ВО ПРИМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ НА ДРУШТВОТО (продолжува)

4.1 Клучни извори на несигурност во оценките (продолжува)

Секоја пријавена штета се проценува пооделно, земајќи ги во предвид условите во кои настанала штетата, информациите достапни од оценителите на штети и минатите искуства за големината на слични штети. Оценките по пооделните предмети редовно се прегледуваат и се ажурираат со нови информации. Потешкотиите при проценувањето на резервите се разликуваат кај различните класи на осигурување од повеќе причини, вклучувајќи ги следниве:

- Разлики во условите на договорите за осигурување;
- Различна сложеност на штетите;
- Разлики во тежината на секоја штета;
- Разлики во периодот помеѓу настанувањето и пријавувањето на штетите.

Може да постојат значајни одолговлекувања од моментот на пријавување на штетата до моментот на разрешување на истата, така што не може со сигурност да се знаат конечните трошоци на датумот на извештајот за финансиската состојба. Вредноста на резервите за непријавени штети се проценуваат со примена на статистички методи. Овие методи го екстраполираат развојот на платените и настанати штети, просечниот трошок по штета и конечниот број на штети за секоја година во која се случуваат несреќите, врз основа на набљудувањата на развојот во претходните години и очекуваните коефициенти на штети. Клучниот статистички метод кој се применува е методот на верижно скалило - (Chain ladder) кој користи историски податоци за проценување на очекуваниот исход на платените и настанати штети. Примената на историски податоци подразбира дека начинот на развој на штетите ќе се повторува и во иднина. Поради тоа што ова не е секогаш така, методите на проценка се менуваат во зависност од условите. Причините може да бидат:

- Економски, правни, политички и социјални трендови (кои резултираат со, на пример разлики во очекуваното ниво на инфлација);
- Промена во портфолиото на договорите за осигурување;
- Влјанието на големите загуби.

Штетите од општите договори за осигурување се плаќаат по настанување на штетата. Договорите се склучуваат на долги рокови, минимум за период од десет години, при што Друштвото има обврски по сите настанати осигурани настани за времетраењето на договорот. Пократкиот рок на разрешување на овие штети му овозможува на Друштвото да има поголема сигурност при проценката на трошоците за штети и да пресметува помало ниво на резерви за настанатите, но сеуште непријавени штети.

Претпоставки

Клучна претпоставка при оценките на Друштвото е искуството со развојот на штетите во минатото. Ова вклучува претпоставки за просечните трошоци за штети, трошоците за решавање на штетите, факторот на инфлацијата и бројот на штети во секоја година. При утврдувањето до која мера влијаат надворешните фактори, како што се судските одлуки и законската регулатива врз оценките се користи расудување. Во текот на 2023 година немаше промена во претпоставките, при утврдувањето на резервите по договорите за осигурување, а кои би биле материјални за финансиските извештаи.

Математичка резерва од договори за животно осигурување

Математичката резерва се издвојува во висина на сегашната вредност на проценетите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување, намалени за сегашната вредност на идните премии кои треба да се платат врз основа на тие договори. Математичката резерва се пресметува со користење на соодветни актуарски проценки, притоа земајќи ги предвид сите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување, вклучувајќи го и следново:

- Гарантирани плаќања на кои осигурениците имаат право
-

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

4. КЛУЧНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ РАСУДУВАЊА ВО ПРИМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ НА ДРУШТВОТО (продолжува)

4.1 Клучни извори на несигурност во проценките (продолжува)

- Бонуси на кои осигуреникот има право, поединечно или заедно со други осигуреници без оглед на видот на бонусот
- Сите права кои осигуреникот може да ги избере врз основа на договорите за осигурување
- Трошоци, вклучувајќи провизии

При одбирање на методите за актуарска проценка, треба да се имаат предвид методите за проценка на средствата кои ја покриваат математичката резерва што ги применува Друштвото.

Математичката резерва мора да се пресметува за секој договор за осигурување поединечно. Соодветни генерализации можат единствено да се применуваат кога е очигледно дека резултатот кој произлегува од нив ќе биде приближно ист како и оној од поединечната пресметка.

Кога врз основа на договорот за осигурување, осигуреникот има право на исплата на откупната вредност на полисата, математичката резерва издвоена врз основа на договорот за осигурување, не смее да биде под откупната вредност на полисата.

4.2 Клучни сметководствени расудувања во примената на сметководствените политики на Друштвото

Одредени клучни сметководствени расудувања во примената на сметководствените политики на Друштвото се презентирани подолу.

Класификација на договорите за осигурување

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот).

Класификација на финансиските средства и обврски

Сметководствените политики на Друштвото овозможуваат финансиските средства и обврски да бидат класификувани во одредни категории, во зависност од условите:

- При класификацијата на одредено средство како чувано-до-достасување, Друштвото има позитивна намера и способност за задржување на истото до рокот на достасаност.
- При класификацијата на одредено средство како расположливо за продажба, Друштвото може да го чува средството до доспеаност, но доколку се појави потреба или поволни пазарни услови може да изврши продажба на истото.
- При класификација на одредено средство за тргување, Друштвото ги чува средствата со цел да оствари капитална добивка од продажба на истите доколку се појават поволни пазарни услови.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ

Друштвото влегува во различни трансакции кои произлегуваат од неговото секојдневно работење, а кои се однесуваат на купувачите, добавувачите, вложувањата и сл. Главните ризици на кои Друштвото е изложено и политиките за управување со нив се следните:

5.1 Управување со ризик од осигурување

Цели на управување со ризикот од осигурување

Управувањето на Друштвото со ризикот од осигурување и финансискиот ризик се критични за работењето на Друштвото. За општите договори за осигурување целта е да се одберат средства чиј рок и износ при достасување ќе биде усогласен со очекуваните парични одливи по основ на настанатите штети по тие договори.

Главната осигурителна активност на Друштвото претпоставува ризик од загуба од лица или организации кои што се директно изложени на ризикот. Овие ризици може да се однесуваат на здравје, незгода или останати ризици што може да произлезат од осигурани настани. Друштвото е изложено на неизвесноста поврзана со времето на настанување, зачестеноста и тежината на штетите што произлегуваат од тие договори. Друштвото исто така е изложено и на пазарен ризик преку осигурителните и инвестициските активности.

Друштвото управува со ризиците од осигурување преку поставување на лимити за осигурување, процедури за одобрување на трансакции со нови производи или со кои се надминуваат поставените лимити, ценовни тарифи, централизирано управување со реосигурувањето и следење на вонредни настани.

Стратегија за запишување на полиси за осигурување

Стратегијата на Друштвото за запишување на полиси за осигурување е да се постигне дисперзија со што би се обезбедило избалансирано портфолио и кое се базира на големо портфолио со слични ризици во текот на повеќе години, со што се намалува променливоста на резултатот.

Стратегија за реосигурување

Друштвото реосигурува дел од ризиците за осигурување за да ја контролира својата изложеност кон загуби и за да ги заштити изворите на капитал. Друштвото склучува комбинација од пропорционални и непропорционални договори за реосигурување за да ја намали нето изложеноста, и тоа од типовите вишок на штети, квотно реосигурување и вишок на ризик.

Усогласеност на средствата и обврските

Законот за супервизија на осигурувањето пропишува одредени лимити во однос на политиката за усогласување на средствата и обврските на Друштвото. Друштвото активно управува со своите финансиски средства имајќи ги во предвид лимитите одредени со Законот. Главна цел е да се усогласат паричните текови на средствата и обврските.

Табелата подолу ја дава пресметката на вложувањата на средства кои ја покриваат математичката резерва на Друштвото на ден 31 декември 2023 и 2022 година во согласност со регулативата. Друштвото е во согласност со пропишаните барања.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ
(подолжува)

5.1 Управување со ризик од осигурување (продолжува)

Видови дозволени вложувања	Дозволен %	Остварен износ 2023	Остварен износ 2022
Парични средства во благајна и средства на банкарските сметки	3%	5.178.209	5.868.211
Депозити во банки ко имаат дозвола издадена од НБРМ	60%	602.000.000	590.307.960
Обврзници и други должнички хартии за кои гарантира РМ	80%	2.802.710.310	2.751.920.998
Удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во РМ	20%	78.486.777	36.633.468
Аванси	20% од м.р.	45.219.521	45.225.574
Вложувања кои не се предвидени со Правилникот		-	-
Вкупно дозволени вложувања на средства		3.533.594.817	3.429.956.211
Вкупно математичка резерва		3.459.969.175	3.329.449.572
Разлика		73.625.642	100.506.639

Табелата подолу ја дава пресметката на вложувањата на средства кои ги покриваат техничките резерви на Друштвото на ден 31 декември 2023 и 2022 година во согласност со регулативата. Друштвото е во согласност со пропишаните барања.

Видови дозволени вложувања	Дозволен %	Остварен износ 2023	Остварен износ 2022
Парични средства во благајна и средства на банкарските сметки	3%	2.868	418
Депозити во банки ко имаат дозвола издадена од НБРМ	60%	6.000.000	16.140.000
Обврзници и други должнички хартии за кои гарантира РМ	80%	27.527.737	23.526.305
Удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во РМ	20%	4.335.198	505.308
Вложувања кои не се предвидени со Правилникот		-	-
Вкупно доволени вложувања на средства		37.865.803	40.172.031
Вкупно нето технички резерви		37.519.327	30.898.021
Резерви за преносни премии		17.690.329	13.793.646
Резерви за бонуси и попусти		-	-
Резерви за штети		19.828.998	17.104.375
Други технички резерви		-	-
Еквализациона резерва		-	-
Разлика		346.476	9.274.010

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ (подолжува)

5.1 Управување со ризик од осигурување (продолжува)

Согласно барањата на Законот за супервизија на осигурувањето, паричните средства во благајна и средства на банкарските сметки не смеат да надминат 3%, депозитите во банки кои имаат издадена дозвола од НБРСМ не смеат да надминат 60% од вкупните средства кои ги покриваат резервите по договорите за осигурување. Исто така обврзниците или другите хартии од вредност издадени и гарантирани од Република Северна Македонија не смеат да надминат 80% од вкупните средства кои ги покриваат резервите по договорите за осигурување.

Вложувања на средствата кои ги покриваат математичките резерви - животна осигурување, како што се авансите, не смее да надминуваат 20% од математичката резерва.

Вложување на средствата кои ги покриваат техничките резерви - животна осигурување

На 31 декември 2023 година, паричните средства во благајна и средства на банкарските сметки изнесуваат 0,00% (2022: 0,00%), депозитите во банки изнесуваат 0,17% (2022: 0,47%), додека државните обврзници изнесуваат 0,77% (2022: 0,68%), а уделите во инвестициски фондови изнесуваат 0,12% (2022: 0,01%).

Вложување на средствата кои ги покриваат математичките резерви - животна осигурување

На 31 декември 2023 година, паричните средства во благајна и средства на банкарските сметки изнесуваат 0,14% (2022: 0,17%), депозитите во банки изнесуваат 16,86% (2022: 17,01%), додека државните обврзници изнесуваат 78,48% (2022: 79,30%), авансите изнесуваат 1,27% (2022: 1,30%), а уделите во инвестициски фондови изнесуваат 2,20% (2022: 1,06%).

5.1.1 Концентрација на ризик од осигурување

Ризикот од концентрација на осигурување може да произлезе од еден договор за осигурување или повеќе помали кои се поврзани, кои доколку настанат штетни настани може да предизвикаат значителни обврски за Друштвото. Според тоа Друштвото води посебна грижа во управување на ризикот од концентрација со тоа што прави диверзификација на портфолиото во поглед на концентрација на типови и видови на осигурителни штетни настани, географска и секторска концентрација.

Важен аспект на концентрација на ризикот од осигурување е дека може да настане со кумулирање на ризиците од повеќе поодделни класи на осигурување.

Концентрација може да настане и кај многу сериозни, ретки настани, како што се природни катастрофи, како и кај настани кои се поврзани со одредени групи или територии.

(а) Географска и секторска концентрација

Најголемиот дел на ризиците на кои е изложено Друштвото се лоцирани во Република Северна Македонија, меѓутоа постои диверзифицираност во поглед на градовите низ Република Северна Македонија и типовите на осигурителни настани. Друштвото внимателно ги следи ризиците кои произлегуваат од географската концентрираност и навремено реагира со соодветна стратегија на склучување или не склучување на договори за осигурување, онаму каде што е помал ризикот, односно поголем, респективно.

Раководството верува дека Друштвото не е изложено на значителна концентрација кон ниедна група на осигуреници од социјален, професионален, старосен или друг аспект.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ
(подолжува)

5.1 Управување со ризик од осигурување (продолжува)

(б) Концентрација од многу сериозни, ретки настани

Според нивната природа и настанување овие настани ретко се случуваат. Тие претставуваат сериозен ризик за Друштвото бидејќи случувањето на ваков настан, би имал значително влијание врз паричните одливи на Друштвото.

Друштвото води посебна стратегија за осигурување и реосигурување од овие ризици, според која за склучување на договор за осигурување и реосигурување, меѓу другите процедури, потребно е посебно одобрување од раководството.

Друштвото редовно ја следи програмата за реосигурување, како и трошоците и користите од истата.

5.2 Пазарен ризик

5.2. 1 Девизен ризик

Друштвото има трансакции во странска валута, кои произлегуваат од неговото тековно работење, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Друштвото нема посебна политика за управување со овој ризик со оглед дека во Република Северна Македонија не постојат посебни финансиски инструменти за избегнување на овој вид на ризик. Според ова, Друштвото е изложено на можните флукутации на странските валути, кое сепак е ограничено поради фактот дека најголем број трансакции се во Евра, чиј валутен курс се смета за релативно стабилен.

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од вложувања на средства деноминирани во странска валута (државни обврзници и депозити), при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Состојбата со девизните износи на средствата и обврските деноминирани во денари на 31 декември 2023 и 2022 година по валути е следната:

2023 година	ЕУР	УСД	Вкупно
Средства	2.811.915.179	-	2.811.915.179
Обврски	3.329.944.037	-	3.329.944.037
Нето девизна позиција	(518.028.858)	-	(518.028.858)

2022 година	ЕУР	УСД	Вкупно
Средства	2.689.891.163	-	2.689.891.163
Обврски	3.219.696.897	-	3.219.696.897
Нето девизна позиција	(529.805.734)	-	(529.805.734)

Друштвото е изложено само на ЕУР.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ
(подолжува)

5.2 Пазарен ризик (продолжува)

5.2.1 Девизен ризик (продолжува)

Изложеноста на девизни валути според типот на средствата и обврските на 31 декември 2023 година по валути е следната:

Опис на позицијата	Број на позиција	МКД	Странска валута и валутна клаузула ЕВРА	ВКУПНО
1	2	3	4	5
I. Вкупно средства	001	1.755.691.793	2.811.915.179	4.567.606.972
1. Нематеријални средства	002	6.287.789	-	6.287.789
2. Вложувања	003	1.403.454.087	2.710.885.777	4.114.339.864
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	004	-	-	-
4. Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување	005	267.614.225	-	267.614.225
5. Одложени и тековни даночни средства	006	-	-	-
6. Побарувања	007	39.972.033	100.964.238	140.936.271
7. Останати средства	008	33.104.902	65.164	33.170.066
8. Активни временски разграничувања	009	5.258.757	-	5.258.757
II. Вкупно обврски	010	1.237.662.935	3.329.944.037	4.567.606.972
1. Капитал и резерви	011	719.117.257	-	719.117.257
2. Субординирани обврски	012	-	-	-
3. Бруто технички резерви	013	206.296.000	3.291.192.502	3.497.488.502
4. Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	014	277.505.802	-	277.505.802
5. Останати резерви	015	3.610.473	-	3.610.473
6. Одложени и тековни даночни обврски	016	117.812	-	117.812
7. Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	017	-	-	-
8. Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	018	25.567.900	38.751.535	64.319.435
9. Пасивни временски разграничувања	019	5.447.691	-	5.447.691
III. Разлика - неусогласена валутна структура	020	518.028.858	(518.028.858)	-

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ
(продолжува)

5.2 Пазарен ризик (продолжува)

5.2 1 Девизен ризик (продолжува)

Изложеноста на девизни валути според типот на средствата и обврските на 31 декември 2022 година по валути е следната:

Опис на позицијата	Број на позиција	МКД	Странска валута и валутна клаузула ЕВРА	ВКУПНО
1	2	3	4	5
I. Вкупно средства	001	1.631.377.250	2.689.891.163	4.321.268.413
1. Нематеријални средства	002	4.026.376	-	4.026.376
2. Вложувања	003	1.370.089.245	2.594.521.152	3.964.610.397
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	004	-	1.421.270	1.421.270
4. Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)	005	203.110.088	-	203.110.088
5. Одложени и тековни даночни средства	006	-	-	-
6. Побарувања	007	28.359.937	93.948.741	122.308.678
7. Останати средства	008	21.430.772	-	21.430.772
8. Активни временски разграничувања	009	4.360.832	-	4.360.832
II. Вкупно обврски	010	1.101.571.516	3.219.696.897	4.321.268.413
1. Капитал и резерви	011	687.358.612	-	687.358.612
2. Субординирани обврски	012	-	-	-
3. Бруто технички резерви	013	179.155.255	3.182.613.608	3.361.768.863
4. Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	014	208.922.179	-	208.922.179
5. Останати резерви	015	2.281.348	-	2.281.348
6. Одложени и тековни даночни обврски	016	1.746.771	-	1.746.771
7. Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	017	-	-	-
8. Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	018	22.061.604	37.083.289	59.144.893
9. Пасивни временски разграничувања	019	45.747	-	45.747
III. Разлика - неусогласена валутна структура	020	529.805.734	(529.805.734)	-

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ
(продолжува)

5.2 Пазарен ризик (продолжува)

5.2.1 Девизен ризик (продолжува)

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 1% на македонскиот денар во однос на странските валути. Анализата е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на известување. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

	Зголемувања за 1%		Намалувања за 1%	
	2023	2022	2023	2022
ЕУР	-5.180.288	-5.298.057	5.180.288	5.298.057
Нето ефект	-5.180.288	-5.298.057	5.180.288	5.298.057

5.2.2 Ризик од промени на цените

Ризикот од цената на капиталот е веројатноста дека цената на капиталот ќе флукутира и ќе влијае на објективната вредност на вложувањата во акции и останатите инструменти чија вредност произлегува од конкретни вложувања во акции или од индексот на цените на капиталот.

5.3 Кредитен ризик

Кредитниот ризик се однесува на ризикот дека договорната страна нема да ги исполни своите договорни обврски што ќе резултира со финансиски загуби за Друштвото. Друштвото не е изложено на значајна концентрација на кредитен ризик. Побарувањата за премии за осигурување се состојат од голем број на правни друштва и физички лица во Република Северна Македонија. Во таа насока управувањето со кредитниот ризик вклучува разумна дисперзија и намалување на концентрацијата на побарувањата во портфолиото на клиенти.

Максимална изложеност на кредитен ризик без да се земе во предвид колатералот или друго кредитно обезбедување

	2023	2022
Финансиски средства		
Финансиски вложувања во друштвата во Група - придружени друштва	-	-
Финансиски инструменти кои се чуваат до доспевање	300.144.672	300.151.289
Финансиски инструменти расположиви за продажба	3.059.080.038	2.924.272.012
Финансиски вложувања за тргување	86.522.483	73.140.412
Депозити заеми и останати пласмани	668.592.671	667.046.684
Побарувања за премија	53.294.565	44.767.530
Други побарувања	87.641.706	77.541.148
Пари и парични еквиваленти	21.806.873	17.336.670
Вкупно	4.277.083.008	4.104.255.745

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ
(продолжува)

5.3 Кредитен ризик (продолжува)

Претходната табела го покажува најлошото можно сценарио за изложеност на кредитен ризик на Друштвото на 31 декември 2023 и 2022 година, без да се земе во предвид колатералот или друго кредитно засилување. За билансните позиции, изложеноста е изразена на нето основа како што е прикажано во билансот на состојба.

Како што е прикажано во табелата од максималната кредитна изложеност 71,52% (2022: 71,25%) се однесуваат на финансиски вложувања расположливи за продажба 7,02% (2021: 7,31%) се однесуваат на финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање, додека 15,63% (2022: 16,25%) се однесуваат на орочени депозити и на дадени заеми.

Во вложувањата во хартии од вредност Друштвото поседува должнички хартии од вредност, т.е. државни записи и обврзници издадени од Република Северна Македонија. Во 2023 Fitch - Кредит рејтинг агенцијата и го додели ББ+ кредитниот рејтинг на Република Северна Македонија (2022: ББ+).

Орочените депозити на Друштвото се инвестирани во големи и средни банки во земјата. Класификацијата на банките е согласно локалната законска регулатива пропишана од НБРСМ.

Согласно условите за осигурување и одредбите од Законот за облигационите односи, Друштвото на осигурениците може да им исплати аванси до висината на откупната вредност на полисата за осигурување на живот со винкулација на полисата во корист на Друштвото. Доколку осигурениците не го вратат авансот, Друштвото постапува како да побарале откуп.

Менаџментот на Друштвото е убеден во можноста за контрола и одржување минимална изложеност на кредитен ризик кој што произлегува по основ на побарувања од премии и вложувања во финансиски инструменти.

Структурата на побарувања од премии на 31 декември 2023 година е како што следи:

	Бруто изложеност	Исправка на вредност	Нето изложеност
Недоспеани побарувања	-	-	-
Доспеани, но неоштетени побарувања	28.077.714	-	28.077.714
Доспеани и оштетени побарувања	38.955.446	13.738.595	25.216.851
	67.033.160	13.738.595	53.294.565

Структурата на побарувања од премии на 31 декември 2022 е како што следи:

	Бруто изложеност	Исправка на вредност	Нето изложеност
Недоспеани побарувања	-	-	-
Доспеани, но неоштетени побарувања	24.601.056	-	24.601.056
Доспеани и оштетени побарувања	29.343.944	9.177.470	20.166.474
	53.945.000	9.177.470	44.767.530

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ
(продолжува)

5.3 Кредитен ризик (продолжува)

Старосната структура на доспеаните побарувања по премии за годината што завршува на 31 декември 2023 година, спред Правилникот за методот на вреднување на ставките од биланот на состојба и изготвување на деловните биланси е следна:

Доспевање на побарувањата по премии (нето):

	<u>2023</u>
Недоспеани	-
Од 0-31 дена	28.077.714
Од 30-60 дена	13.681.013
Од 61-120 дена	5.487.422
Од 121-270 дена	5.318.842
Од 271-365 дена	729.574
Над 365 дена	-
	<u>53.294.565</u>

Старосната структура на доспеаните побарувања по премии за годината што завршува на 31 декември 2022 година е следна:

	<u>2022</u>
Недоспеани	-
Од 0-31 дена	24.601.056
Од 30-60 дена	11.044.919
Од 61-120 дена	4.161.032
Од 121-270 дена	4.698.289
Од 271-365 дена	262.234
Над 365 дена	-
	<u>44.767.530</u>

Останатите финансиски средства прикажани во табелата за максимална изложеност на кредитен ризик се недоспеани или доспеани но неоштетени.

2023

Доспевање на останати финансиски средства (нето)	Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	Финансиски вложувања расположливи за продажба	Депозити	Финансиски вложувања за тргување	Аванси	Заеми
Недоспеани	300.144.672	3.059.080.038	608.000.000	86.522.483	39.988.160	15.373.150
Од 0-30 дена	-	-	-	-	138.531	-
Од 31-60 дена	-	-	-	-	290.013	-
Од 61-120 дена	-	-	-	-	769.445	-
Од 121-270 дена	-	-	-	-	3.385.255	-
Од 271-365 дена	-	-	-	-	439.583	-
Над 365 дена	-	-	-	-	208.534	-
Вкупно	<u>300.144.672</u>	<u>3.059.080.038</u>	<u>608.000.000</u>	<u>86.522.483</u>	<u>45.219.521</u>	<u>15.373.150</u>

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ
(продолжува)

5.3 Кредитен ризик (продолжува)

2022

Доспевање на останати финансиски средства (нето)	Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	Финансиски вложувања расположливи за продажба	Финансиски вложувања за тргување	Аванси	Заеми	
	Депозити	Депозити	Депозити			
Недоспеани	300.151.289	2.924.272.012	606.447.960	73.140.412	39.345.402	15.373.150
Од 0-30 дена	-	-	-	-	747.810	-
Од 31-60 дена	-	-	-	-	1.125.510	-
Од 61-120 дена	-	-	-	-	1.612.142	-
Од 121-270 дена	-	-	-	-	2.262.145	-
Од 271-365 дена	-	-	-	-	131.869	-
Над 365 дена	-	-	-	-	696	-
Вкупно	300.151.289	2.924.272.012	606.447.960	73.140.412	45.225.574	15.373.150

Одобрените аванси врз основа на склучените договори за осигурување се одобрени во максимален износ на откупната вредност на полисите за животно осигурување. Полисите за животно осигурување се земени како залог за обезбедување на исполнување на обврските по основ на дадените аванси.

5.4. Каматен ризик

Друштвото се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или има пласирано депозити во банки договорени по променливи каматни стапки. Со оглед дека Друштвото нема пласирано средства во вид на депозити во банки со променлива каматна стапка, односно сите орочени депозити на Друштвото се со фиксна каматна стапка, може да се каже дека не постои изложеност спрема ваков вид на ризик.

Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на 31 декември 2023 и 2022 година е како што следува:

	2023	2022
Финансиски средства		
Некаматносни:		
- Парични средства	21.806.873	17.336.670
- Побарувања од осигурување	53.294.565	44.767.530
- Останати побарувања	87.641.706	77.541.148
	162.743.144	139.645.348
Каматносни со фиксна камата:		
- Депозити во банки	608.000.000	606.447.960
- Вложувања во државни обврзници	3.359.224.710	3.224.423.301
- Дадени позајмици	60.592.671	60.598.724
	4.027.817.381	3.891.469.985
Вкупно финансиски средства	4.190.560.525	4.031.115.333
Финансиски обврски		
Некаматносни:		
- Обврски за штети	-	-
- Останати тековни обврски	64.319.436	59.144.893
	64.319.436	59.144.893
Вкупни финансиски обврски	64.319.436	59.144.893

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ
(продолжува)

5.5 Ликвидносен ризик

Ликвидносен ризик или ризик од неликвидност постои кога Друштвото нема да биде во состојба со своите парични средства редовно да ги плаќа обврските спрема своите доверители. Ваквиот ризик се надминува со константно обезбедување на потребната готовина за сервисирање на своите обврски и Друштвото нема вакви проблеми во своето работење.

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2023 година според нивната преостаната рачност во денари:

2023	До 1 месец	1-3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	21.806.873	-	-	-	21.806.873
Побарувања од осиг.	53.294.565	-	-	-	53.294.565
Останати побарувања	87.641.706	-	-	-	87.641.706
Дадени позајмици	7.640.708	4.172.002	14.998.305	33.781.656	60.592.671
Депозити во банки	30.000.000	30.000.000	257.000.000	291.000.000	608.000.000
Вложувања	209.227.191	-	155.095.941	2.994.901.578	3.359.224.710
	409.611.043	34.172.002	427.094.246	3.319.683.234	4.190.560.525
Останати обврски	64.319.436	-	-	-	64.319.436
Обврски за лизинг	-	-	-	-	-
	64.319.436	-	-	-	64.319.436
2022	До 1 месец	1-3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	17.336.670	-	-	-	17.336.670
Побарувања од осиг.	44.767.530	-	-	-	44.767.530
Останати побарувања	77.541.148	-	-	-	77.541.148
Дадени позајмици	6.009.845	1.051.661	7.590.360	45.946.858	60.598.724
Депозити во банки	30.000.000	-	113.447.960	463.000.000	606.447.960
Вложувања	-	-	-	3.224.423.301	3.224.423.301
	175.655.193	1.051.661	121.038.320	3.733.370.159	4.031.115.333
Останати обврски	59.144.893	-	-	-	59.144.893
Обврски за лизинг	-	-	-	-	-
	59.144.893	-	-	-	59.144.893

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ (продолжува)

5.6 Даночен ризик и ризик од неусогласеност со прописи утврдени со спроведени законски контроли од надлежни институции

Согласно законските прописи во Република Северна Македонија, финансиските извештаи и сметководствените евиденции на Друштвото подлежат на контрола од страна на даночните власти по поднесувањето на даночните извештаи за годината. Заклучно со датумот на составување на финансиските извештаи за 2023 година, не е извршена контрола од страна на УЈП на данокот од добивка и на персоналниот данок на доход.

Во текот на 2023 година, над работењето на Друштвото од страна на Агенцијата за супервизија на осигурувањето спроведена е една теренска контрола со предмет на супервизија Главниот деловен систем од аспект на почитување на законските и подзаконските одредби кои го регулираат работењето на Друштвото и една вонтеренска контрола од аспект на почитување на подзаконските одредби во делот на Правилникот за осигурување на живот во врска со удели во инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик. Заклучно со датумот на составување на финансиските извештаи за 2023 година Агенцијата нема издадено конечен записник од спроведените контроли.

Во текот на 2023 година не се спроведени други контроли од надлежни Институции на Државата.

5.7 Управување со ризикот од капитал

Агенцијата за супервизија на осигурување како главен регулатор ја следи адекватноста на капиталот на Друштвото во целина. Друштвото е должно да ја одржува стапката на адекватност на капиталот во однос на обемот на работа и класите на осигурување во рамките на осигурување и/или реосигурување, во било кое време најмалку во висина на нивото на маргината на солвентност.

Капиталот на Друштвото согласно законските барања е составен од основен и дополнителен капитал и е пресметан на следниот начин:

При пресметка на основниот капитал на Друштвото се земаат во предвид следните ставки:

- уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- резерви на Друштвото (законски и статутарни) кои не произлегуваат од договорите за осигурување;
- пренесена нераспределена добивка;
- нераспределена добивка од тековната година (по одбивање на даноците и придонесите, како и дивиденда предвидена за исплата), доколку е потврдена од овластен ревизор.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ
(продолжува)

5.7 Управување со ризикот од капитал (продолжува)

При пресметка на основниот капитал на Друштвото следните ставки се сметаат за одбитни:

- сопствени акции кои ги поседува Друштвото;
- долгорочни нематеријални средства;
- пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година;
- други потенцијални обврски кои Друштвото за осигурување има обврска да ги прикаже во вонбилансна евиденција.

При пресметка на дополнителниот капитал на Друштвото, кој не смее да биде повисок од 50% од основниот капитал се земаат во предвид следните ставки:

- уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- субординирани должнички инструменти;
- хартии од вредност со неопределен рок на доспевање.

Адекватноста на одржувањето на капиталот и користењето на сопствените средства редовно се следат од страна на раководството на Друштвото.

Табелата подолу ја дава пресметката на вкупниот капитал и односот со маргината на солвентност и гарантниот фонд на Друштвото на ден 31 декември 2023 и 2022 година во согласност со регулативата. Друштвото е во согласност со пропишаните барања.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
1. Капитал		
а) Уплатен акционерски капитал	184.131.750	184.131.750
б) Резерви	176.181.947	146.298.519
в) Нераспоредена добивка	280.067.385	277.080.885
г) Откупени сопствени акции (-)	(9.765.970)	(9.765.970)
д) Нематеријални средства (-)	(6.287.789)	(4.026.376)
ѓ) Акумулирана и тековна загуба (-)	-	-
Вкупно основен капитал	<u>624.327.323</u>	<u>593.718.808</u>
Одбитни ставки, чл. 72 (IV1+IV2)	-	-
Вложувања во акции во правни лица од членот 72 од Законот	-	-
КАПИТАЛ	624.327.323	593.718.808
2. Маргина на солвентност	<u>231.784.951</u>	<u>198.890.855</u>
3. Гарантен фонд (3.000.000 ЕУР)	<u>184.485.000</u>	<u>184.479.600</u>
4. Вишок на капитал над маргина на солвентност	<u>392.542.372</u>	<u>394.827.953</u>
5. Вишок на капитал над гарантен фонд	<u>439.842.323</u>	<u>409.239.208</u>

Потребното ниво на маргина на солвентност пресметано согласно Законот за супервизија на осигурувањето изнесува 231.784.951 денари (2022:198.890.855 денари).

Капиталот на Друштвото за осигурување кое врши работи на осигурување на живот во секое време, треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност која се пресметува како збир од добиените резултати.

Гарантниот фонд изнесува 1/3 од маргината на солвентност, но не понизок од износот според кој Друштвото има добиено дозвола за работа, а тој изнесува 3.000.000 ЕУР.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ (продолжува)

5.8 Ризик на финансирање

Друштвото врши финансирање на своето работење исклучиво со сопствени средства поради што не користи краткорочни или долгорочни кредити и заеми од банки и други друштва. Друштвото континуирано ја следи својата задолженост преку соодветна анализа.

6. УТВРДУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ

Друштвото располага со финансиски средства и обврски, како и нефинансиски средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Објективната вредност претставува износ за кој некое средство може да се замени или обврска да се подмири по договорни услови. Утврдувањето на објективната вредност се базира на пазарните вредности на средствата и обврските кои во билансот на состојба не се презентирани по објективна вредност.

Друштвото ги класификува финансиските средства и обврски согласно хиерархијата за техники на вреднување и информациите дали потребните инпути за вреднување се јавно достапни или не, согласно која постојат три нивоа на хиерархија на објективна вредност и тоа:

Ниво 1 - објективната вредност е утврдена со директна примена/повикување на котирана пазарна цена на финансиските инструменти на активен пазар. Друштвото нема класификувано инструменти во ниво 1.

Ниво 2 - објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат влезни информации (инпути) од активни пазари (влезните информации може директно или индиректно да се потврдат и да се следат на активните пазари, како на пр.: котирани цени на активен пазар за слични финансиски инструменти, или сите значајни влезни информации во моделот за одредување на објективната вредност може да се потврдат и да се следат на активниот пазар). На датумот на билансот на состојба Друштвото ги класификува уделите во инвестициски фондови во оваа категорија, во износ од 86.522.483 денари (2022: 73.140.412 денари). Нивната објективна вредност се одредува според вредноста на нето имотот по удел на фондовите датумот на известување.

Ниво 3 - објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат влезни информации (инпути) коишто не можат директно или индиректно да се потврдат и да се следат на активни пазари, односно врз основа на техники за вреднување во кои најголемо учество имаат информациите за ризиците на финансиските инструменти коишто не можат да се следат и да се потврдат на активни пазари. Друштвото нема класификувано инструменти во ниво 3.

Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност:

2023 година	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-
Финансиски вложувања за тргување	-	86.522.483	-	86.522.483
Вкупно	-	86.522.483	-	86.522.483
2022 година	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-
Финансиски вложувања за тргување	-	73.140.412	-	73.140.412
Вкупно	-	73.140.412	-	73.140.412

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

6. УТВРДУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ (продолжува)

Нема рекласификација и движење од едно во друго ниво од 2023 година во 2022 година.

Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во билансот на состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	2023		2022	
	Вкупна евидентирана вредност	Вкупна објективна вредност	Вкупна евидентирана вредност	Вкупна објективна вредност
Средства				
Хартии од вредност расположливи за продажба	3.059.080.038	3.059.080.038	2.924.272.012	2.924.272.012
Хартии од вредност чувани до достасување	300.144.672	300.144.672	300.151.289	300.151.289
Кредити и побарувања	-	-	-	-
Орочени депозити	608.000.000	608.000.000	606.447.960	606.447.960
Останати заеми	60.592.671	60.592.671	60.598.724	60.598.724
Побарување од осигуреници останати и побарувања од непосредни работи	140.936.271	140.936.271	122.308.678	122.308.678
Парични средства и парични еквиваленти	21.806.873	21.806.873	17.336.670	17.336.670
Вкупно	4.190.560.525	4.190.560.525	4.031.115.333	4.031.115.333
Обврски				
Останати тековни обврски	64.319.435	64.319.435	59.144.893	59.144.893
Вкупно	64.319.435	64.319.435	59.144.893	59.144.893

Претпоставки користени при одредувањето на објективната вредност на финансиските средства и финансиските обврски

Со оглед на фактот дека не постои доволно пазарно искуство, стабилност и ликвидност за купувањата и продажбите на финансиските средства и обврски, како и со оглед на тоа дека не постојат објавени пазарни информации, како и во согласност со „Одлуката за одредување на начинот на вреднување на должничките хартии од вредност издадени од Република Македонија кои немаат котирана пазарна цена на активен пазар“ издадена од АСО, за целите на обелоденувањата поврзани со објективната вредност на финансиските средства и обврски.

Земајќи ја предвид краткорочноста на побарувањата не постои значајно отстапување на нивната сметководствена вредност во однос на нивната објективна вредност.

7. СЕГМЕНТНО ИЗВЕСТУВАЊЕ

Со оглед на својата големина и активности, Друштвото во текот на своето работење не е организирано во посебни сегменти, ниту како деловни (бизнис) сегменти, ниту како географски сегменти. Поради ова, не се врши сегментно презентирање на работењето на Друштвото.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

8. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА ОД ОСИГУРУВАЊЕ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Бруто полисирана премија за осигурување	732.338.958	719.734.623
Бруто полисирана премија предадена во реосигурување	(1.445.133)	(2.976.318)
Промена во бруто резервите за преносна премија	(2.475.413)	(3.276.628)
Промена во бруто резервите за преносна премија-дел за реосигурување	(1.421.270)	244.939
	<u>726.997.142</u>	<u>713.726.616</u>

8.1 ПОЛИСИРАНИ ПРЕМИИ ПО ВИДОВИ НА ОСИГУРУВАЊЕ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Полисирана премија за осигурување на живот	685.430.059	678.452.417
Полисирана премија за осигурување од незгода	37.019.262	31.492.331
Полисирана премија за дополнително здравствено осигурување (ТБС, малигни заблудања, операции)	9.889.637	9.789.875
	<u>732.338.958</u>	<u>719.734.623</u>

9. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Приходи од камати	147.377.199	134.652.543
Позитивни курсни разлики	15.747.008	17.390.213
Капитална добивка од продажна на вложувања за тргување	44.261.151	359.732
Нереализирани добивки од вложувања за тргување	697.506	23.677.286
Вкупно	<u>208.082.864</u>	<u>176.079.774</u>

9.1 ПРИХОДИ ОД КАМАТИ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Приходи од камати од депозити од математичка резерва	15.946.602	12.791.296
Приходи од камати од депозити од техничка резерва	150.003	634.057
Приходи од камати од депозити од редовна сметка	1.628	2.391
Приходи од камати од државни обврзници од математичка резерва	109.706.171	101.783.298
Приходи од камати од државни обврзници од технички резерва	790.572	690.768
Приходи од камати од државни обврзници од редовна сметка	18.279.076	16.276.596
Приходи од камати од дадени заеми	2.503.147	2.474.137
Вкупно	<u>147.377.199</u>	<u>134.652.543</u>

10. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Приходи од отпис на обврски	-	-
Приходи од продажба на материјални средства	-	-
Останати приходи	3.913.223	3.280.805
Вкупно	<u>3.913.223</u>	<u>3.280.805</u>

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

11. НАСТАНАТИ ШТЕТИ, НЕТО

	2023	2022
Бруто исплати на осигуреници:		
Бруто исплатени штети	356.662.722	310.298.530
Исплатени штети по основ на осигурување на живот	34.104.841	41.016.721
Исплатени штети по основ на осигурување од незгода и операции	5.971.961	4.314.537
Исплатени штети по основ на осигурување од ТБС	2.205.646	2.485.635
Исплатени штети по основ на доживување	219.088.911	171.268.773
Исплатени штети по основ на бонус за породување	131.530	107.744
Исплатени штети по основ на бонус за одличен успех	40.044	22.750
Исплатена штета по основ на рента	332.174	264.426
Исплатени штети по основ на откуп	94.132.852	90.189.782
Исплатени трошоци за проценка на штети	654.763	628.162
Бруто исплатени штети, дел за рео	-	-
Промена во бруто резерви за штети	<u>2.724.623</u>	<u>(6.783.271)</u>
Промена во бруто резерви за настанати пријавени штети	2.051.063	(6.519.562)
Промена во бруто резерви за настанати непријавени штети	673.560	(263.709)
Вкупно, нето	<u>359.387.345</u>	<u>303.515.259</u>

12. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ

	2023	2022
Промени во бруто математичка резерва за животно осигурување	47.400.822	87.818.517
Промени во бруто математичка резерва за детско осигурување	49.595.658	66.067.646
Промени во бруто математичка резерва за ТБС	135.969	450.363
Промени во бруто математичка резерва за колективно осигурување	15.316.908	13.826.049
Промени во бруто математичка резерва за операции и траен инавалдитет	20.919	20.274
Промена во математичка резерва за останати осигурувања и ДОС	18.049.327	18.428.462
Промена во математичка резерва за купување удели	-	-
Вкупно	<u>130.519.603</u>	<u>186.611.311</u>

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

13. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Провизија спрема друштва за застапување во осигурување	60.630.497	45.291.762
Провизија спрема застапници во осигурување	3.740.662	3.012.263
Провизија спрема осигурително брокерски друштва	20.126.001	22.747.636
Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	54.359.654	43.523.812
Трошоци за печатење на прирачници за продажба	378.166	391.249
Останати трошоци за стекнување	-	-
Трошоци за стекнување	<u>139.234.980</u>	<u>114.966.722</u>
Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	3.607.751	3.393.663
Трошоци за бруто плати на вработените	28.653.496	23.524.480
Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	1.739.391	3.809.657
Трошоци за наемнини	9.388.903	6.823.889
Трошоци за банкарски услуги	2.656.928	2.681.617
Трошоци за телекомуникациски услуги	1.609.390	1.485.082
Трошоци за ПТТ услуги	978.576	509.957
Трошоци за одржување	4.259.233	3.279.351
Трошоци за други услуги	33.622.650	26.101.087
Материјални трошоци	2.638.732	2.862.761
Трошоци за резервирања	2.320.449	1.264.876
Трошоци за службени патувања	554.916	900.815
Трошоци за стручно усовршување	1.598.837	894.578
Трошоци за ревизии и законски контроли	2.014.795	1.937.663
Солидарен данок	7.771.115	-
Останати административни трошоци	675.993	616.374
Административни трошоци	<u>104.091.155</u>	<u>80.085.850</u>
Вкупно	<u>243.326.135</u>	<u>195.052.572</u>

Во текот на 2023 година, трошоците за провизија спрема брокерски друштва и друштва за застапување изнесуваат 20.126.001 денари и 60.630.497 денари, респективно (2022: 22.747.636 денари и 45.291.762 денари, респективно) бележат пораст во однос на претходната година.

Трошоците за услуги во вкупен износ од 33.622.650 денари (2022: 26.101.087 денари) вклучуваат трошоци за репрезентација, рати за оперативен лизинг на возила, трошоци за лекарски преглед на вработени, адвокатски, судски и нотарски услуги и такси, услуги на централен депозитар и регистар.

14. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Негативни курсни разлики	15.949.888	22.977.767
Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност) од вложувања за тргување	10.837.838	44.939.098
Вкупно	<u>26.787.726</u>	<u>67.916.865</u>

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

15. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКЛУЧУВАЈКИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА

	2023	2022
Расходувани материјални средства	153.558	-
Трошоци од минати години	6.372	25.706
Останати трошоци	5.803	3.545
Вкупно	165.733	29.251

16. ДАНОК ОД ДОБИВКА

	2023	2022
Тековен данок од добивка	11.008.576	11.787.129
Вкупно	11.008.576	11.787.129
Усогласување на законска со ефективна даночна стапка:		
Непризнаени расходи	10.575.042	16.470.737
Бруто добивка	99.510.721	101.400.557
Даночна основа	110.085.763	117.871.294
Пресметан данок од добивка по 10%	11.008.576	11.787.129
Намалување на данок од добивка за вредносни ваучери за спорт	-	-
Обврска за Данок за добивка	11.008.576	11.787.129
Добивка пред оданочување	99.510.721	101.400.557
Ефективна даночна стапка	11,06%	11,62%

17. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА И ОПРЕМА

	Нематеријални средства	Опрема	Вложувања во туѓи објекти	Вкупно
Набавна вредност на 01.01.2022	11.824.397	18.579.522	3.473.618	33.877.537
Набавки	1.582.494	2.712.732	-	4.295.226
Намалување	(160.650)	(4.375.887)	-	-4.536.537
Расход	-	-	-	-
Состојба на 31.12.2022	13.246.241	16.916.367	3.473.618	33.636.226
Набавки	4.563.495	9.250.511	-	13.814.006
Намалување	(3.454.462)	(7.792.440)	(3.473.618)	(14.720.520)
Расход	-	(244.396)	-	(244.396)
Состојба на 31.12.2023	14.355.274	18.130.042	-	32.485.316
Акумулирана амортизација на 01.01.2022	7.953.796	16.225.024	2.479.802	26.658.622
Амортизација за 2022	1.426.719	1.272.272	694.724	3.393.715
Намалување	(160.650)	(4.375.939)	-	-4.536.589
Расход	-	-	-	-
Состојба на 31.12.2022	9.219.865	13.121.357	3.174.526	25.515.748
Амортизација за 2023	1.839.616	1.525.515	242.620	3.607.751
Намалување	(2.991.996)	(7.792.440)	(3.360.674)	(14.145.110)
Расход	-	(87.583)	(56.472)	(144.055)
Состојба на 31.12.2023	8.067.485	6.766.849	-	14.834.334
Нето сегашна вредност на:				
31.дек.22	4.026.376	3.795.010	299.092	8.120.478
31.дек.23	6.287.789	11.363.193	-	17.650.982

Друштвото не располага со сопствен деловен простор односно користи простор земен под оперативен наем за кој се плаќа месечна закупнина.

На 31 декември 2023 и 2022 година Друштвото нема дадена опрема и нематеријални средства под залог и истите во целост ги користи за деловни активности на Друштвото.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

18. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Финансиски вложувања во друштвата во Група - придружени друшва	-	-
Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	300.144.672	300.151.289
Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	-	-
Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	300.144.672	300.151.289
Финансиски вложувања расположиви за продажба	3.059.080.038	2.924.272.012
Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	-	-
Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	3.059.080.038	2.924.272.012
Финансиски вложувања за тргување	86.522.483	73.140.412
Депозити, заеми и останати пласмани	668.592.671	667.046.684
Дадени депозити	608.000.000	606.447.960
Заеми	60.592.671	60.598.724
Вкупно	4.114.339.864	3.964.610.397

На 28.12.2022 година Друштвото Кроација осигурување - живот преку трансакција извршена на Македонската берза на хартии од вредност АД Скопје изврши продажба на 5800 обични акции од Кроација Осигурување АД Друштво за неживотно осигурување Скопје по номинална и продажна вредност од 100 ЕУР по акција на матичната компанија Кроација Осигурање Д.Д.. Вкупниот износ на продадените акции изнесува 35.782.926 ден.

18.1 ВЛОЖУВАЊА КОИ СЕ ЧУВААТ ДО ДОСПЕВАЊЕ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Вложувања во државни обврзници-номинална вредност до една година	-	-
Вложувања во државни обврзници-номинална вредност над една година	300.144.672	300.151.289
Дисконт на обврзници	-	-
Вкупно вложувања кои се чуваат до доспевање	300.144.672	300.151.289

18.2 ВЛОЖУВАЊА КОИ СЕ РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Вложувања во државни обврзници-номинална вредност до една година	-	-
Вложувања во државни обврзници-номинална вредност над една година	3.059.080.038	2.924.272.012
Дисконт	-	-
Премија	-	-
Вкупно вложувања кои се расположиви за продажба	3.059.080.038	2.924.272.012

Со состојба на 31 декември 2023 година, Друштвото има вложувања во државни обврзници издадени од Министерството за финансии на Република Северна Македонија класифицирани како вложувања расположиви за продажба со рокови на доспевања од 1 до 30 години во износ од 3.059.080.038 денари (2022: 2.924.272.012 денари).

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

18.3 ВЛОЖУВАЊА ЗА ТРГУВАЊЕ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Удели во инвестициски фондови	79.935.976	72.435.976
Промена во објективната вредност преку биланс на успех	<u>6.586.507</u>	<u>704.436</u>
Вкупно вложувања за тргување	<u>86.522.483</u>	<u>73.140.412</u>

Со состојба на 31 декември 2023 година, Друштвото има вложувања во удели во отворени инвестициски фондови (парични фондови) кои служат за покривање на математичка резерва, технички резерви и вложувања од капитал и истите се класифицирани како вложувања расположливи за тргување кои се регистрирани и работат на територијата на Република Северна Македонија во износ од 86.522.483 денари (2022: 73.140.412 денари). Промената во објективната вредност преку билансот на успех е резултат на нето ефектот од вредносното усогласување односно од нереализирани добивки во вкупен износ од 6.943.527 денари (2022: 1.985.425 денари) и нереализирани загуби во вкупен износ од 1.054.088 денари (2022: 3.850.334 денари) кои произлегуваат од сведување на објективна вредност на датумот на известување.

18.4 ДЕПОЗИТИ, ЗАЕМИ И ОСТАНАТИ ПЛАСМАНИ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Депозити заеми и останати пласмани		
Халк Банка АД	288.000.000	306.447.960
Уни Банка АД	125.000.000	125.000.000
НЛБ Банка АД	30.000.000	-
Прокредит Банка АД	20.000.000	-
Шпаркасе Банка АД	145.000.000	175.000.000
	<u>608.000.000</u>	<u>606.447.960</u>
Дадени заеми на осигуреници	45.219.521	45.225.574
Останати заеми	15.373.150	15.373.150
Вкупно	<u>668.592.671</u>	<u>667.046.684</u>

Со состојба на 31 декември 2023 година, Друштвото има орочени депозити во банки на износ од 668.592.671 денари (2022: 606.447.960 денари) со рок на орочување од 1 година до 10 години, и каматни стапки кои се движат од 1,7% до 4,1% годишно (2022: 0,1% до 4,00% годишно). Друштвото остварува приходи од камати од ваквите депозити и истите се прикажани во рамките на приходи од вложувања (Белешка 9).

Согласно условите за осигурување и одредбите од Законот за облигационите односи, Друштвото на осигурениците може да им исплати аванси до висината на откупната вредност на полисата за осигурување на живот со винкулација на полисата во корист на Друштвото. Доколку осигурениците не го вратат авансот, Друштвото постапува како да побарале откуп. Со состојба на 31 декември 2023 година, Друштвото има дадени аванси на осигуреници во износ од 45.219.521 денари (2022: 45.225.574 денари). Авансите се издаваат со рок на доспевање до 5 години со каматна стапка од 5,5% на годишно ниво.

На 24 декември 2019 година, Друштвото потпиша договор за давање на субординиран заем со Кроација Осигурување АД - Друштво за неживотно осигурување Скопје во износ од 15.373.150 денари со висина на каматна стапка од 8,2% на годишно ниво и рок на враќање од 6 години, но на 08.06.2020 год. со анекс договор каматната стапка на заемот се намали на 2,3% на годишно ниво со цел да се усогласат условите од договорот со Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за видовите и описот на ставки кои се земаат во предвид при пресметка на капиталот на друштвото за осигурување и/или реосигурување согласно кој каматната стапка не смее да биде повисока од каматата на последната емисија на државни хартии од вредност издадени од страна на Министерството за финансии на домашниот пазар во последните 12 месеци пред издавањето на субординираниот инструмент, имајќи ја предвид соодветната рачност и валута, најмногу зголемена за 1 процентен поен.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

19. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА
ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Удели во инвестициски фондови	236.565.421	199.601.654
Промена на објективната вредност преку БУ	31.048.804	3.508.434
Вкупно вложување за тргување	<u>267.614.225</u>	<u>203.110.088</u>

Со состојба на 31 декември 2023 година, Друштвото има вложувања во удели во отворени инвестициски фондови (парични фондови) кои служат за покривање на техничките резерви кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик и истите се класифицирани како вложувања расположливи за тргување кои се регистрирани и работат на територијата на Република Северна Македонија во износ од 267.614.225 денари (2022: 203.110.088 денари). Промената во објективната вредност преку билансот на успех е резултат на нето ефектот од вредносното усогласување односно од нереализирани добивки во вкупен износ од 37.317.624 денари (2022: 21.691.861 денари) и нереализирани загуби во вкупен износ од 9.777.254 денари (2022: 41.088.764 денари) кои произлегуваат од сведување на објективна вредност на датумот на известување.

20. ПОБАРУВАЊА ОД ОСИГУРЕНИЦИ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Побарувања за ненаплатена премија	67.033.160	53.945.000
Исправка на вредност на побарувања	(13.738.595)	(9.177.470)
Вкупно	<u>53.294.565</u>	<u>44.767.530</u>

Исправка на вредност

Движењето на сметката за исправка на вредност на побарувањата од непосредни работи на осигурување во текот на 2023 и 2022 година, е како што следи:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
На 1 јануари	9.177.470	7.808.964
(Ослободување) на обезвреднување за годината, нето	4.561.126	1.368.506
Вкупно	<u>13.738.596</u>	<u>9.177.470</u>

21. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Побарувања по основ на:		
Камати од депозити	5.005.764	2.452.996
Камати од државни обврзници	76.893.239	73.039.557
Камати од дадени позајмици	353.582	354.550
Побарувања од непосредни работи на осигурување	-	-
Останати побарувања	5.389.121	1.694.045
Вкупно	<u>87.641.706</u>	<u>77.541.148</u>

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

22. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Денарски сметки во банки	17.039.311	12.241.402
Денарски сметки во банки (математичка резерва)	5.178.209	5.868.211
Денарски сметки во банки (техничка резерва)	2.868	418
Девизни сметки во банка	65.164	-
Благајна	12.296	2.916
Исправка на вредност на паричните средства во банка	(490.975)	(776.277)
Вкупно	<u>21.806.873</u>	<u>17.336.670</u>

Во текот на 2020 година, Гувернерот на Народна Банка на Република Северна Македонија ја укина дозволата за основање и работење на Еуростандард Банка АД, Скопје. За паричните средства кои Друштвото ги држеше во оваа банка во вкупен износ од 1.191.689 денари е евидентирана исправка на вредност во износ од 490.975 денари заклучно со 31 декември 2023 година и 776.277 денари заклучно со 31 декември 2022 год.

23. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Побарувања по основ на:		
Побарување за данок од резултатот	354.169	-
Одложени трошоци на стекнување до една година - поврзани субјекти	428.627	197.694
Одложени трошоци на повеќе години	247.828	327.148
Одложени пресметани трошоци по полиси за животна осигурување на вработени	3.030.021	3.220.716
Останати пресметани приходи и одложени трошоци	1.198.112	615.274
Вкупно	<u>5.258.757</u>	<u>4.360.832</u>

24. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	Бр. на акции	Бр. на акции	МКД	МКД
Обични акции	30.000	30.000	184.131.750	184.131.750
Вкупно	<u>30.000</u>	<u>30.000</u>	<u>184.131.750</u>	<u>184.131.750</u>

Структурата на акционерскиот капитал со состојба на ден 31 декември 2023 и 2022 година според евиденцијата на ЦДХВ е како што следува:

	<u>31 декември 2023 година</u>		<u>31 декември 2022 година</u>	
	Број на акции	% на учество	Број на акции	% на учество
Кроациа Осигурување дд, Загреб	28.500	95%	28.500	95 %
Сопствени акции	1.500	5%	1.500	5%
Вкупно	<u>30.000</u>	<u>100%</u>	<u>30.000</u>	<u>100%</u>

Според Одлука на Собранието на акционери на Друштвото донесена во 2012 година и по спроведена постапка, на почетокот на 2013 година извршено е оттуѓување на 750 сопствени обични акции на акционерот Кроациа Осигурување дд Загреб, во согласност член 333 став (1) од Законот за трговски друштва. Продажната вредност на акциите изнесува 105 ЕУР по акција, односно вкупна продажна вредност од 78.750 ЕУР или 4.843 илјади денари. Акциите кои биле предмет на продажба претставуваат 2.5% од основната главнина на Друштвото, со што вкупното учество на акции кои ќе ги поседува Кроациа Осигурување дд Загреб изнесува 95%. Ваквата промена е регистрирана кај сите надлежни институции во јануари 2013 година.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

24. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ (продолжува)

Заработка по акција

	<u>31.дек.23</u>	<u>31.дек.22</u>
Нето добивка	88.502.145	89.613.428
Број на акции	30.000	30.000
Заработка по акција	<u>2.950,0715</u>	<u>2.987,1143</u>

Резерви на сигурност (законски резерви)

Според локалната законска регулатива Друштвото треба да пресметува и издвојува една третина од нето добивката за годината за резерви за сигурност (доколку добивката не се користи за покривање на загуби од претходни години), се додека нивото на резервите не достигне износ кој е најмалку еднаков на 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка. Резервите на сигурност се наменети за покривање на обврските од договорите за осигурување во подолг временски период.

25. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Бруто резерви за преносни премии	17.690.329	15.214.916
Бруто математичка резерва	3.459.969.175	3.329.449.572
Бруто резерви за штети	19.828.998	17.104.375
Бруто останати технички резерви	-	-
Вкупно	<u>3.497.488.502</u>	<u>3.361.768.863</u>

Кај основните осигурувања на живот Друштвото применува намалување на математичката резерва за вистинските неамортизирани трошоци за стекнување (цилмеризација). Пресметаниот износ на неамортизираните трошоци за стекнување на осигурувањето е составен дел на математичката резерва.

Пресметаниот износ на неамортизираните трошоци за стекнување на осигурувањето на 31.12.2023 година изнесува 121.619.257 денари (2022: 131.860.803 денари)

25.1 Движење на бруто математичката резерва

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Состојба на математичка резерва на почеток на годината	3.329.449.572	3.142.838.261
Промени во бруто математичка резерва за животното осигурување	47.400.822	87.818.517
Промени во бруто математичка резерва за детско осигурување	49.595.658	66.067.646
Промени во бруто математичка резерва за ТБС	135.969	450.353
Промени во бруто математичка резерва за колективно осигурување	15.316.908	13.826.049
Промена во математичка резерва за останати осигурувања и ДОС	18.070.246	18.448.746
Состојба на бруто математичка резерва на крај на годината	<u>3.459.969.175</u>	<u>3.329.449.572</u>

Математичка резерва претставува разлика помеѓу сегашната вредност на проценетите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување и сегашната вредност на идните обврски на договорувачот на осигурувањето врз основа на тие договори. Математичката резерва е фонд во кој се собираат средствата од премиите од животни осигурувања на сите осигуреници. Вкупните технички резерви на Друштвото се потврдени од страна на овластен независен актуар.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

26.ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Обврски за данок од резултатот	-	1.746.771
Останати даночни обврски	<u>117.812</u>	<u> </u>
Вкупно	<u>117.812</u>	<u>1.746.771</u>

27. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Обврски по основ на провизија на посредници	14.605.160	12.713.740
Обврски по основ на однапред уплатена премија за животна осигурување	43.853.091	38.945.339
Обврски по основ на уплатен капар за животна осигурување	1.764.364	1.880.451
Обврски по основ на финансиски лизинг		
Останати обврски	4.096.820	5.605.363
Вкупно	<u>64.319.435</u>	<u>59.144.893</u>

28.ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Друштвото во текот на своето работење е поврзано со своето матично друштво, Кроацيا Осигурување дд, Загреб, како и со останатите друштва кои се поврзани со матичното друштво.

Трансакциите со овие поврзани субјекти се како што следува:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Побарувања од:		
Кроацيا Осигурување дд, Загреб	344.650	124.185
Кроацيا Осигурување неживотно осигурување Скопје	<u>15.832.177</u>	<u>16.491.388</u>
Вкупно	<u>16.176.827</u>	<u>16.615.573</u>
Обврски кон:		
Кроацيا Осигурување дд, Загреб	211.138	41.565
Кроацيا Осигурување неживотно осигурување Скопје	<u>113.365</u>	<u>89.105</u>
Вкупно	<u>324.503</u>	<u>130.670</u>
Расходи:		
Кроацيا Осигурање дд, Загреб	1.423.163	403.669
Кроацيا Осигурување Неживотно осигурување Скопје	761.489	719.825
Исплати на менаџмент	<u>8.296.680</u>	<u>7.807.135</u>
Вкупно	<u>10.481.332</u>	<u>8.930.629</u>
Приходи:		
Кроацيا Осигурување Неживотно осигурување Скопје	<u>507.114</u>	<u>508.800</u>
Вкупно	<u>507.114</u>	<u>508.800</u>

Друштвото смета дека има непосреден однос на поврзана страна со мнозинскиот сопственик Croatia Osiguranje d.d. Zagreb и со членовите на Групацijiјата на мнозинскиот сопственик.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

28.ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ (продолжува)

На 28.12.2022 година Друштвото Кроација осигурување - живот преку трансакција извршена на Македонската берза на хартии од вредност АД Скопје изврши продажба на 5800 обични акции од Кроација Осигурување АД Друштво за неживотно осигурување Скопје по номинална и продажна вредност од 100 ЕУР по акција на матичната компанија Кроација Осигурање Д.Д.. Вкупниот износ на продадените акции изнесува 35.782.926 ден

Ставката за исплати на раководството се состои од сите исплати на клучното раководство на Друштвото, членовите на Одборот на Директори како и директорите на секторите во кој износ се вклучени бруто платите, премиите за животно осигурување, бонусите и надоместот за членовите на Одборот на Директори.

29.НЕИЗВЕСНИ И ПРЕЗЕМЕНИ ОБВРСКИ

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2023 година, Друштвото се јавува како тужена странка во судски постапки по основ на исплата на штета кон осигуреник во износ од 1.620.200 денари (2022: 52.700 денари).

Исто така против Друштвото се води судски спор по други основи на износ од 195.381 ден (2022: 195.381 ден). Друштвото нема издвоено резерва за споменатиот судски спор, затоа што според мислење на адвокатите кои го застапуваат судскиот спор на Друштвото, спорот ќе заврши во корист на Друштвото Кроација Осигурување АД Друштво за осигурување - живот Скопје

Даночен ризик

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Друштвото подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во период од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според проценките на раководството на Друштвото, не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по оваа основа.

30.УСОГЛАСЕНОСТ СО ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

На 31 декември 2023 и 2022 година, Друштвото ги исполнува барањата на Законот за супервизија на осигурување во врска со покривање на маргина на солвентност, пропишаните лимити за вложувањата на капиталот утврден во согласност со Законот за супервизија на осигурување како и средствата кои ги покриваат техничките резерви, Друштвото има доволно средства за покривање на техничката резерва и покривање на капиталот во целост.

На 31 декември 2022 година, Друштвото има вложувања од капиталот во државни хартии од вредност издадени од Министерството за финансии на РСМ, кои претставуваат 85% од капиталот (2022: 75,62% од капиталот). Нема ограничувања на лимит на овие вложувања. Друштвото редовно го известува регулаторот - Агенцијата за супервизија на осигурувањето („АСО“) преку кварталните извештаи за овие вложувања и до сега нема добиено мерка или препорака за усогласување.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2023

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

31. ПОСЛЕДОВАТЕЛНИ НАСТАНИ

По 31 декември 2023 година, датумот на известување, не се случиле значајни настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту пак настани кои се материјално значајни за објавување во овие финансиски извештаи.